

DIAK

Marika Koppa

Mette Liusvaara

Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyö, 2024

Toimintaa raamiksiin!

Toiminnallinen materiaalipaketti Vihdin seurakunnalle

TIIVISTELMÄ

Marika Koppana ja Mette Liusvaara
Toimintaa raamiksiin! Toiminnallinen materiaalipaketti Vihdin seurakunnalle
Sivut 34 ja liitteet 2
Syksy, 2024
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö

Tämä kehittämispainotteinen opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Vihdin seurakunnan nuoriso- ja rippikoulutyön kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää toiminnallinen materiaalipaketti rippileirillä tapahtuviin Raamatun opiskeluhetkiin eli raamiksiin. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tarjota enemmän monipuolisia toiminnallisia työskentelyjä rippileirien raamiksiin, jotka ovat aikaisemmin olleet enemmän keskustelupainotteisia. Materiaalin avulla rippileirien ohjaajat ja isokset voivat itse muokata raamiksien sisältöä omalle rippikouluryhmälleen sopivaksi. Toiminnallinen materiaalipaketti on tehty jo käytössä olevaan raamispakettiin sopivaksi eli se sisältää samat aihepiirit. Työskentelyt luotiin näihin aiheisiin sopiviksi.

Vihdin seurakunnan nuorilla oli toiveena, että raamiksista muokattaisiin vähemmän keskustelupainotteisia. Vihdin seurakunnan nuoret halusivat lisätä toiminnallisuutta raamiksiin, ja tämän myötä syntyi ajatus toiminnallisesta materiaalipaketista. Materiaalipaketti sisältää mahdollisimman laajasti erilaisia toiminnallisia työskentelyjä huomioiden erilaiset oppijat.

Opinnäytetyön teoreettisessa osuudessa käsitellään rippikoulua, erilaisia oppijoita, erilaisia luovia ja toiminnallisia menetelmiä, nuoria rippikoulussa sekä heidän osallisuuttaan. Raportissa kuvataan myös kehittämishankkeen eri vaiheet ja toiminnallisesta materiaalipaketista saatu palaute. Palautetta saatiin kahdeksalta henkilöltä. Materiaalipakettiin oltiin saadun palautteen mukaan tyytyväisiä. Toiminnallinen materiaalipaketti otettiin käyttöön Vihdin seurakunnassa kesällä 2024.

Asiasanat: erilaiset oppijat, isonen, isostoiminta, luovat menetelmät, osallisuus, Raamattu, rippikoulu, toiminnalliset menetelmät

ABSTRACT

Marika Koppana and Mette Liusvaara

More action to Bible studies! A functional material package for the parish of Vihti in Finland

34 Pages and 2 appendices

Autumn, 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor of Social Services, Christian Youth Work

This development-oriented thesis was made in collaboration with the Parish of Vihti, and specifically with their youth work department. The purpose of this thesis was to develop a functional material package that would make Bible study sessions more active and engaging. The aim of this thesis was to offer more diverse ways to study the Bible at confirmation camps. These Bible study sessions used to be more conversation-based and there was a need to make them more engaging. With the new material package, the youth workers and the young confirmed volunteers can modify the Bible study sessions to best suit the specific group of campers they are working with. The material package was made to be compatible with the already existing Bible study material used in Vihti, and as such contains the same main topics. The activities in the material package were made with the main themes in mind.

The youth of the Parish of Vihti wished for the Bible study sessions to be less conversation-based, and this is where the idea for a more engaging collection of activities came from. The material package contains as many different activities as possible to ensure its flexibility when working with people who have different learning styles.

In the theoretical section of this thesis topics such as confirmation school in general, young people attending confirmation school and young people's involvement in developing the activities and functional methods were covered. In the report, the different phases of the development project and the feedback received are described. Eight people gave feedback concerning the material package, and the feedback was positive. The use of the material package at the Parish of Vihti began in the summer of 2024.

Keywords: The Bible, confirmation school, creative methods, different learners, functional methods, involvement, young confirmed volunteers (YCV), YCV activity

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 RIPPIKOULU	5
2.1 Raamattu rippikoulussa.....	5
2.2 Isoset rippikoulussa.....	6
3 RIPPIKOULUN PEDAGOGIIKKA	8
3.1 Mielekäs oppiminen ja erilaiset oppijat.....	9
3.2 Materiaalipaketin toiminnalliset ja luovat menetelmät	11
3.2.1 Digityöskentely.....	11
3.2.2 Luova toiminta.....	12
3.2.3 Draama työskentelymenetelmänä.....	14
3.2.4 Kehollinen toiminta.....	15
3.3 Osallisuus ja nuorilähtöisyys	16
3.4 Turvallinen ryhmä ja ryhmän vaiheet	17
4 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT	18
4.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet	19
4.2 Opinnäytetyön yhteistyötaho ja toimintaympäristö	20
5 KEHITTÄMISEN MENETELMÄT JA PROSESSIN KUVAUS	21
5.1 Kehittämistyön vaiheet ja eteneminen.....	21
5.2 Toiminnallisen materiaalipaketin kokoaminen.....	23
6 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	24
7 POHDINTA	26
LÄHTEET.....	30
LIITE 1. Palautekysely	35
LIITE 2. Toiminnallinen materiaalipaketti	36

1 JOHDANTO

Oppiminen ei ole suoraviivaista eikä "yksi tapa sopii kaikille" -ajattelu kannata todellisuudessa kovin pitkälle. Opetuksesta pyritään tekemään yhä enemmän motivoivaa ja osallistavaa monin eri tavoin. Jokainen yksilö oppii asioita eri tavalla ja ihmisillä on erilaisia haasteita oppimisen kanssa. Millainen materiaali voisi olla siis mahdollisimman monenlaiselle oppijalle toimiva? Siihen kysymykseen perehdymme ja pyrimme luomaan vastauksen.

Tarkoituksenamme oli kehittää Vihdin seurakunnalle monipuolinen toiminnallinen materiaalipaketti rippikoulussa käytäviin Raamattua käsitteleviin pienryhmäopetuksiin, raamiksiin. Rippileireillä raamiksia pitävät isokset, joten tarkoitus oli tehdä materiaalipaketista ennen kaikkea nuoria palveleva. Lisäksi tarkoituksena on, että materiaalipakettia voitaisiin hyödyntää mahdollisuuksien ja tarpeen mukaan rippikoulussa myös esimerkiksi oppitunneilla lisävirikkeenä käsiteltävästä aiheesta. Valitsimme aiheen oman osaamisemme ja kokemuksemme perusteella sekä yhteistyötahon kertoman tarpeen mukaan. Opinnäytetyömme on ajankohtainen sekä tarpeellinen. Vihdin seurakunnalta ja nuorilta tuli pyyntö uudistaa seurakunnan raamiksien kulkua.

Uudistimme Vihdin seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmän, Kapteeniston, kanssa yhdessä raamispakettia vuoden 2023 puolella. Materiaalipaketti sisältää raamiksien tueksi työskentelyjä, joissa hyödynnetään toiminnallisia ja luovia menetelmiä. Materiaalipaketin menetelmät peilautuvat suoraan Vihdissä käytettävään raamispakettiin.

2 RIPPIKOULU

Rippikoulu on elämänvaihe, jonka moni suomalainen nuori kokee. Vuonna 2023 rippikoulun kävi jopa 73,3 prosenttia 15-vuotiaista (Suomen ev.-lut. kirkko, 2024). Rippikoulussa opetellaan ja opitaan uusia asioita elämästä ja kristinuskon käsitteistä. Rippikoulu on myös paikka, jossa nuori voi päästä ensimmäistä kertaa miettimään ja pohtimaan omaa uskoaan ja hengellisyyttään.

Suuri Ihme - Rippikoulusuunnitelmassa rippikoulua kuvataan kasteopetuksena, rukouskouluna sekä toimintana, jonka aikana nuoret voivat kokea Jumalan läheisyyttä ja puhuttelua. Sen mukaan rippikoulun toiminta-ajatuksena on vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan ja varustaa heitä elämään kristittyinä. (Kirkkohallitus, 2017, s. 12–15.) Rippikoulu on kokonaisuudessaan noin puolen vuoden mittainen prosessi. Leirin tai päiväleirin eli intensiivijakson ympärille tiivistyy muu rippikoulun sisältö. Intensiivijaksoon lasketaan mukaan myös leiriä edeltävä lähijakso. (Kirkkohallitus, 2017, s. 57.) Rippikoulun voi käydä päivä-, ilta- tai leiririppikouluna. Suosituin rippikoulun muoto on leiritoteutus. Rippileirillä nuori voi yhdessä seurakunnan aikuisten ja muiden nuorten kanssa pohtia elämään ja uskoon liittyviä asioita. (Suomen ev.-lut. kirkko, i.a.-c.)

2.1 Raamattu rippikoulussa

Raamattu on rippikoulun ”oppikirja”. Raamattua luetaan ja siihen perehdytään sekä itsenäisesti että ohjaajien ja isosten kanssa erilaisten työskentelyjen kautta. (Pruuki, 2010, s. 37.) Vuoden 2017 rippikoulusuunnitelmassa Raamattua kutsutaan ”matkaoppaaksi kristittyjen elämään”. Raamattu on kristinuskon pyhä kirja ja kirkon elämän perusta. (Kirkkohallitus, 2017, s. 36.) Raamattu harvemmin antaa suoria vastauksia siihen, miten meidän kuuluisi elää. Raamatun tekstit merkitsevät jokaiselle ihmiselle eri asioita ja niitä myös tulkitaan monin eri tavoin. Rippikoulu on monelle nuorelle ensimmäinen kosketus Raamattuun ja sen monimutkaisiin vertauksiin.

Raamattu itsessään on monin tavoin haastava kokonaisuus lähestyttäväksi. Jokaisen henkilön suhde Raamattuun on yksilöllinen ja sillä hetkellä todenmukainen, vaikka se olisikin väljä ja hahmottomaton. Kenelläkään ei kuitenkaan ole sellaista suhdetta Raamattuun, etteikö sitä voisi syventää ja laajentaa oppimalla lisää. Rippikoulu erityisesti on tasapainoilun paikka siinä, missä määrin toiminnalliset, tiedolliset ja kokemukselliset ulottuvuudet mahtuvat mukaan sekä voivat tukea toisiaan. (Aspinen, i.a., s. 1–2.)

Tällä hetkellä rippikoulujen eräänlainen tunnuslause on psalmin 139 jae 14: "Minä olen ihme, suuri ihme, ja kiitän sinua siitä." Tästä jakeesta on hahmottunut suuntaviivoja myös vuoden 2017 rippikoulusuunnitelmaan. (Aspinen, i.a., s. 1.) Rippikoulussa on kyse Jumalan ja ihmisen välisestä suhteesta. Psalmissa 139 ihminen ihmettelee omaa olemassaoloaan Jumalan luomana ja myös rippikoulussa ihmetellään elämää, pyydetään Jumalan johdatusta sekä kiitetään ja rukoillaan. (Kirkkohallitus, 2017, s. 11.)

Käytämme opinnäytetyössämme sanaa raamis. Tällä käsitteellä tarkoitamme rippileirin aikana tapahtuvia isosten ohjaamia pienryhmä opetushetkiä, jotka käsittelevät Raamatun eri aiheita. Eri seurakunnissa käytetään näistä Raamatun opetushetkistä eri termejä käytännön mukaan. Vihdin seurakunnassa niitä kutsutaan yleisesti raamiksiksi ja sen vuoksi käytämme juuri tätä termiä työssämme.

2.2 Isokset rippikoulussa

Miksi nuoret hakeutuvat seurakuntien isostoimintaan? Onnistuneella rippikoulutyöllä on vaikutus isostoiminnan toimivuuteen. Toimiva isostoiminta on myös rippikoulun menestykselle keskeistä ja isosten ansiosta rippikoulu perustuu vahvasti vertaisoppimiseen. (Suomen ev.-lut. kirkko, i.a.-a.) Isoja ihmeitä – Isostoiminnanlinjauksessa vuodelta 2016 mainitaan, että nuori ei välttämättä niinkään mieti isostoiminnan merkitystä yhteiskunnalle tai kirkolle eikä omalle kasvuun. Kyse on oikeastaan vain siitä, mitä isoseksi lähteminen ottaa ja antaa nuorelle itselleen. Isostoimintaan hakeutuvat nuoret voidaankin karkeasti jakaa

neljään eri ryhmään: monipuolisesti motivoituneet, sosiaalisesti motivoituneet, hengellisesti motivoituneet sekä heikosti motivoituneet. (Kirkkohallitus, 2016, s. 13.)

Monipuolisesti motivoituneet nuoret odottavat isostoiminnalta koko elämään liittyvää uusien asioiden oppimista, hengellisiä sisältöjä sekä itseään kehittävää toimintaa. Heitä yleensä motivoi halu olla avuksi ja järjestää nuoremmille hyvä rippikoulu. Myös halu olla yhdessä toisten isosten ja työntekijöiden kanssa ja tutustua heihin motivoi. Tähän ryhmään kuuluu noin kolmasosa isosista. (Kirkkohallitus, 2016, s. 14.)

Sosiaalisesti motivoituneilla puolestaan ensisijainen syy isostoimintaan osallistumisessa on halu olla toisten isosten, työntekijöiden ja rippikoululaisten kanssa. Heitäkin innostaa toisten auttaminen ja nuorempien tukeminen heidän kasvussaan. Hengelliset ja teologiset aiheet eivät kiinnosta tätä ryhmää yhtä paljon, mutta he eivät niitä vastustakaan. Tähän ryhmään kuuluu lähes puolet isosista. (Kirkkohallitus, 2016, s. 14.)

Hengellisesti motivoituneet nuoret osallistuvat isostoimintaan ensisijaisesti hengellisistä syistä. He lukevat Raamattua, rukoilevat ja kuuntelevat hengellistä musiikkia muita isosia enemmän. Tätä ryhmää ei kiinnosta niinkään omaan kasvuun ja ei-teologisiin kysymyksiin liittyvät aiheet. Isosista noin 13 prosenttia kuuluu tähän ryhmään, ja he ovat usein osallistuneet lapsuudessaan keskimääräistä enemmän seurakunnan toimintaan. (Kirkkohallitus, 2016, s. 15.)

Heikosti motivoituneet isokset ovat luonteenomaisesti passiivisesti orientoituneita isostoimintaan. He eivät vaikuta odottavan isostoiminnalta juuri mitään. He ovat usein myös uskonnollisesti passiivisia, eivätkä uskoon liittyvät kysymykset juurikaan kiinnosta. Tämän ryhmän nuoret osallistuvat keskimääräistä vähemmän seurakunnan toimintaan isosena ollessaan. Tähän ryhmään kuuluu noin 12 prosenttia isosista. (Kirkkohallitus, 2016, s. 15.)

Isokset ovat rippikoulussa mukana luomassa nuoremmille onnistunutta rippikoulukokemusta mutta myös oppimassa lisää kristillisestä uskosta ja

elämästä. Nuorelle olennainen osa rippikoulukokemusta on tunne ryhmään kuulumisesta. Isonen on omalla toiminnallaan mukana tukemassa tutustumista ja sitä, ettei kukaan jää yksin. Isonen tehtäviin kuuluu useasti oman pienryhmän johtaminen ja ohjaaminen muun muassa raamatturyhmissä. (Pruuki, 2010, s. 71.)

Isosilla on myös tärkeä rooli esimerkin näyttämisessä, joten heidän tulee käyttäytyä sen mukaisesti (Kumlander & Nuojua, 2009, s. 9). Isonen näyttää muun muassa esimerkkiä siitä, että raamisten aiheet voivat olla mielenkiintoisia ja ne voivat koskea nuoren omaa elämää. Isokset tekevät paljon työtä sen eteen, ettei kukaan jää leirillä yksin ja että nuorilla on vertaistukea ja seuraa. Isosten työtä leireillä ei voi vähätellä. On tärkeää huomata isosien tärkeys leirin toimivuuden kannalta. Isokset ovat leirillä myös keventämässä ohjaajien työtaakkaa. Isonen vetämä työskentely voi olla nuorelle myös mielekkäämpää kuin ohjaajan vetämä työskentely, sillä isonen on lähempänä kuin ohjaaja leiriläisen omaa ikää ja näin pystyy helpommin samaistumaan nuoren kokemuksiin. Isonen pitää myös osata hidastaa vauhtia tilanteiden mennessä kohtuuttomiksi (Kumlander & Nuojua, 2009, s. 10).

3 RIPPIKOULUN PEDAGOGIIKKA

Rippikoulun toiminta-ajatuksena on vahvistaa nuorten uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan sekä varustaa heitä elämään kristittyinä (Kirkkohallitus, 2017, s. 15). Rippikoulussa opettaminen on keskeisessä roolissa. Onhan rippikoulun yksi tavoitteista opettaa nuorelle siitä uskosta, johon hänet on lapsena kastettu. Pedagogiikalla tarkoitetaan opetus- tai kasvatustaitoa. Laajemmassa merkityksessä pedagogiikalla tarkoitetaan käsitystä kasvatuksen tai opetuksen järjestämisestä. (Tieteen termipankki, i.a.) Positiivisessa pedagogiikassa korostetaan lapsen ja nuoren vahvuuksia. Keskiössä on kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen. Tärkeää on osata huomioida lasten ja nuorten yksilölliset vahvuudet, ominaisuudet ja tarpeet. (Positive education, i.a.)

Jokainen meistä oppii asioita eri tavalla. Rippikoulussakin olisi osattava huomioida jokaisen yksilölliset erityistarpeet ja myös erityisosaaminen. Tällöin jokaiselle taattaisiin mahdollisuus oppia omalla tavallaan rippikoulun ja kristinuskon keskeiset asiat. Jos yksilöllisiä tarpeita tai osaamista ei osata huomioida, voivat jotkut jäädä tahtomattaan opetuksen ulkopuolelle.

3.1 Mielekäs oppiminen ja erilaiset oppijat

Oppimisvaikeudet ovat yleisiä. Jos kaikki mahdolliset oppimisvaikeudet otetaan huomioon, arviolta 20–25 prosentilla ihmisistä on oppimisvaikeuksia. (Nuortennetti, 2023.) Erilaisia opiskeluvaikeuksia kokee noin 16 prosenttia 18–29-vuotiaista. Opiskelua voi vaikeuttaa esimerkiksi kehitykselliset oppimisvaikeudet, mielenterveyden häiriöt sekä aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriöt. (Villa ym., 2018, s. 4.) Monella nuorella on erinäisiä oppimisvaikeuksia, mitkä voivat vaikeuttaa uusien asioiden oppimista. Passiivinen istuminen ja kysymyksiin vastaaminen ei ole kaikille toimivin tapa oppia. Myös keskusteleminen on monelle hankalaa, varsinkin uudessa ryhmässä.

Oppimisvaikeudet voivat esiintyä muun muassa lukemisessa, kirjoittamisessa, matematiikassa sekä motoriikassa, hahmottamisessa ja keskittymisessä (Eri-laisten oppijoiden liitto, i.a.). Erilaisia oppimisvaikeuksia ovat esimerkiksi lukihäiriö, matematiikan hahmottamisen vaikeus tai kehityksellinen kielihäiriö. Oppimisvaikeus voi olla kapea-alainen eli silloin se koskettaa vain yhtä oppimisen aluetta. Yleensä samalla henkilöllä esiintyy monia oppimisen erityisvaikeuksia. (Kuntoutussäätiö, 2023.)

Kehitykselliset syyt eivät kuitenkaan ole ainoa syy, miten oppimisvaikeuksia voi esiintyä. Ongelmien taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveydelliset syyt kuten masennus, työuupumus tai skitsofrenia. Syynä voi olla myös jokin neurologinen eli hermostoon liittyvä vaurio tai sairaus, kuten esimerkiksi aivovamma tai CP-vamma. (Kuntoutussäätiö, 2023.)

Jokaisella on myös oma tyyli oppia. Oppimistyyllillä tarkoitetaan laajasti ihmisen lähestymistapaa vaikeaan tai uuteen opittavaan asiaan. Tähän vaikuttaa yksilön omat ominaisuudet, ympäristö sekä itse opittava asia. Oman oppimistyylin miettiminen voi auttaa löytämään keinoja opiskeluun ja usein opiskelu voi vaatia myös oppimistyylin sujuvaa vaihtamista. Yksi opiskeluun vaikuttavista asioista on temperamentti. Uusien asioiden oppiminen on toisille helpompaa kuin toisille. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, kuinka sinnikkäästi jaksaa opetella jotakin uutta asiaa, vaikka se olisikin vaikeaa. (Kuntoutussäätiö, 2021.)

Oppitunneilla on nykymaailmassa tyypillistä, että oppilaat selaavat sosiaalista mediaa samalla, kun opettaja yrittää luokan edessä pitää opetusta. Mielekäs oppiminen on tälle ongelmalle ratkaisu. (Sara, 2014.) Osallisuus ei myöskään synny itsestään. Osallisuustyö sisältää oletuksia poliittisesta toiminnasta ja tavoiteltavasta yhteisöstä tai siitä, millainen osallistuva nuori oikeastaan on. Osallisuus ei myöskään toteudu vain hetkellisenä kokemuksena, vaan nuorella täytyy olla mahdollisuus osallistua toimintaan kaikilla tasoilla ja ulottuvuuksilla. (Nuoret ja osallisuus, i.a.)

Nuorten mielipiteiden kysyminen on aina tärkeää. Opetusta pidettäessä pelkkä opettajan monologi ei ole kaikille toimivin tapa oppia. Ennen opetus oli vahvasti monologista eli opettaja puhui ja opiskelijat vain kuuntelivat. Nykyään opetustilanteet ovat vuorovaikutteisia eli oppiminen on dialogista. Jatkossa prosessi voi olla dialogista eli oppiminen on toiselta oppimista, yhdessä tuottamista ja tekemistä. (Nieminen ym., 2017, s. 18.)

Jokainen ihminen oppii eri tavalla. Toisilla oppijoilla on täydellinen valokuvamuisti, jonka avulla PowerPointin havainnollistavat kuvat jäävät mieleen. Joku toinen muistaa helposti ulkoa erilaisia yksityiskohtia, toinen taas ajattelee enemmän kokonaisuuksia. Yksi oppii kuuntelemalla ja toinen tekemällä. (Arola ym., 2015, s. 13.) Tämän vuoksi halusimme koota materiaaliimme mahdollisimman paljon erilaisia menetelmiä, jotta jokaiselle yksilölle olisi ainakin jokin vaihtoehto.

3.2 Materiaalipaketin toiminnalliset ja luovat menetelmät

Toiminnallisia menetelmiä käytetään opetuksessa, kun halutaan havainnollistaa opittavaa asiaa, herättää keskustelua, luoda rennompia ilmapiirejä tai auttaa ryhmäytymisessä. Toiminnallisia menetelmiä valitessa täytyy muistaa, että kaikki oppivat eri tavalla. Kaikki eivät välttämättä pysty osallistumaan keskustelutehtäviin arkuuden vuoksi tai liikunnallisiin hetkiin toimintarajoitteiden vuoksi. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto, 2020.) Toiminnalliset menetelmät tuovat kasvotusten tapaavien ryhmien työskentelyyn konkretiaa. Näiden kautta monet käsiteltävät aiheet voivat avautua uudella tavalla. Kirjoittamistehtävät, piirtämistehtävät, mielikuvaharjoitukset sekä erilaiset fyysistä toimintaa sisältävät harjoitteet ovat hyviä tapoja toteuttaa toiminnallisia harjoitteita. (Villa ym., 2018, s. 21.) Toiminnallisessa materiaalipaketissa nämä monipuoliset harjoitteet löytyvät digityöskentelyn, luovan toiminnan, draaman sekä kehollisen toiminnan kautta.

Luova toiminta voi tuoda elämäntarinan käsittelyyn lisää ulottuvuuksia. Yhteisöllinen luova toiminta helpottaa tunteiden tunnistamista ja antaa uusia tapoja käsitellä niitä. Ihmisen elämä on aina avoin uusille tulkinnoille. Luova toiminta ja itsensä ilmaiseminen antaa mahdollisuuden rakentaa, testata sekä tarkastella omaa tarinaansa. Käsitys itsestä, omista mahdollisuuksista ja paikasta ovat jatkuvassa liikkeessä ja luovan toiminnan kautta syntyneet uudet näkökulmat voivat aloittaa muutoksen odotuksissa, ajattelussa sekä elämässä. (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 5.)

3.2.1 Digityöskentely

Teknologia on osa arkea. Se on osa myös modernia oppimisympäristöä, joka nuorille on tuttua koulumaailmasta. Myös rippikoulussa on kannattavaa hyödyntää digitaalista pedagogiikkaa. (Kirkkohallitus, 2017, s. 65.) Digitaalisuus on paljon esillä rippikoulutyössä, varsinkin pahimpien korona vuosien jälkeen. Nuoret viettävät paljon aikaa sosiaalisessa mediassa ja ylipäätensä puhelimilla.

Tästä syystä hyödynnämme digitaalisuutta myös materiaalipaketissamme. Puhelimien käytöstä on tietysti myös omat hyödyt sekä haittansa rippileireillä.

Vuonna 2019 tehdyssä kyselyssä mitattiin 13–29-vuotiaiden sosiaalisen median käyttöä. Sen mukaan tärkein syy nuorilla sosiaalisen median käyttöön on sen mahdollistama keskustelukanava tuttujen ihmisten kanssa. Sosiaalista mediaa käytetään toki myös tiedon etsintään esimerkiksi Googlen kautta. Moni nuori on saanut myös kavereita sosiaalisen median kautta. (Ebrand Group Oy, 2019.) Tämä aiheuttaa satunnaisesti ongelmaa rippileirien aikana, sillä rippileireillä pyritään siihen, että ryhmä keskittyisi enimmäkseen leirillä tapahtuviin asioihin ja siellä oleviin ihmisiin. Rippileirin voi ymmärtää erityisenä tilana, joka on rajattu tiettyyn aikaan ja paikkaan missä tavalliseen elämään kuuluvat sosiaaliset rakenteet voivat murtua. (Itä-Suomen yliopisto, 2020). Nuoret voivat olla jotain ihan muuta, kuin mitä ovat leirin ulkopuolella ja voivat tutkia uudella tavalla itseään sekä elämäänsä. Tätä on vaikeampaa toteuttaa käytännössä, jos nuoret eivät pääse irtaantumaan leirin ulkopuolisesta elämästä. Tästä syystä ajatellaan, että puhelinten käytöstä on myös haittaa rippileireillä.

Teknologia ja jokapäiväinen elämä ovat sekoittuneet keskenään, jonka myötä myös teknologiasta on tullut oleellinen osa yhteisöllisyyttä ja sosiaalista kanssakäymistä (Ojala, 2020). Ojalan kirjoittamassa väitöskirjassa tutkimusta on suoritettu vuosina 2014–2015 olevilla rippikouluryhmillä. Tutkimuksen aikaan puhelimet eivät olleet yhtä suuressa roolissa kuin ne ovat nykyaikana. Yhteisöllisyyden näkökulmasta puhelinten käyttö ei kehitä samanlaista yhteyden tunnetta koko rippikouluryhmässä (Ojala, 2020).

3.2.2 Luova toiminta

Luovuus on synnynnäinen ominaisuus ihmiselle. Luovuus voi olla mukana elämän eri tilanteissa ja ulottuvuuksissa. Voimme rakentaa siltoja itseemme ja toisiimme luovan toiminnan kautta. Yhdessä tehden saamme osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemuksia. (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 7.)

Yksi ihmisen perustarpeista on kokea itsensä luovana olentona. Luovuus voi näkyä joustavuutena selvitä haasteista, kykynä katsoa asioita uudesta näkökulmasta tai kekseliäisyytenä löytää uusia ratkaisuja. Leikki, mielikuviutus ja kokeilu rikastuttavat arkea ja niillä on myös syvällisempi merkitys elämän haasteista selviämiseen. Ihmiset tarvitsevat luovaa ajattelua sekä kykyä nähdä toisin ja prosessoida itseämme ja kokemuksiamme. (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 7.)

Luova toiminta auttaa rakentamaan siltoja toisiimme ja tunteisiimme. Luovassa tekemisessä voimme kohdata toisemme yhdenvertaisina ja ammentaa toistemme kokemuksista. Esimerkiksi tilanteissa, joissa osallistujille ei ole yhtä yhteistä kieltä, taidelähtöinen ilmaisu voi mahdollistaa kontaktin ja kohtaamisen. Ihmisellä on tarve olla yhteydessä toisiinsa ja jakaa elämänsä merkityksiä. Voimme esimerkiksi laulaa ja tanssia yhdessä ja silloin olemme samalla luomassa yhteistä tilaa ja kokemusta. (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 7.) Rippileireillä lauletaan usein yhdessä. Tämä on monelle nuorelle aluksi haastavaa, sillä hän ei ole välttämättä tottunut laulamaan muiden kuullen missään muualla. Jos rippileirin aikana on onnistuttu ryhmäyttämään nuoria kunnolla, usein laulaminenkin luonnistuu helpommin. Yhdessä koettu luova toiminta lisää yleensä myös osallisuuden kokemusta (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 8).

Moni nuori tykkää esimerkiksi piirtää vapaa-ajallaan tai tekee mielellään jotakin muuta luovaa toimintaa. Luova toiminta on usein myös helposti ryhmä- tai yksilötyöskentelyä, joten sitä voi sopeuttaa monenlaisiin ihmisryhmiin. Jokaisella on myös jonkinlainen taso esimerkiksi piirtämisessä ja monessa työskentelyssä pelkän tikku-ukon piirtäminenkin riittää.

Luovaa toimintaa on muun muassa piirtäminen, maalaaminen, laulaminen, tanssiminen sekä kirjoittaminen. Esimerkiksi kuvien katsominen ja tekeminen herättää monelle usein monenlaisia tunteita sekä ajatuksia. Värit ja muodot herättävät ilon tai haikeuden tunteita ja tuovat mieleen muistoja, toiveita sekä odotuksia. Hyvin suunniteltu taiteellinen työskentely sopii kaikille ikäryhmille. (Iivanainen, 2019, s. 45.) Kirjoittaminen on myös tunteiden ja kokemusten

käsittelytapana vanha. Itsestään ja elämästään kirjoittamalla voi ymmärtää kokemuksiaan paremmin, lieventää hukassa oloa sekä luoda jatkuvuuden tunnetta. Ajatusten alas kirjoittaminen on myös hitaampaa kuin niiden ääneen puhuminen, jolloin kirjoittamaansa ajatusta ehtii käsitellä loppuun asti paremmin. Ajatustaan ja tunteitaan voi kirjoittaessa tarkastella hitaammin, kun niiden kirjoittamiseen etsii oikeita sanoja. (Karjalainen, 2019, s. 75.)

3.2.3 Draama työskentelymenetelmänä

Draaman käyttö työskentely- tai ohjausmenetelmänä ei tarkoita teatterin tekoa. Työskentely- ja ohjaustilanteissa hyödynnetään draaman eri tekniikoita asioiden tulkitsemisessa. Oleellista draamassa on kehollisuus, mielikuvituksellisuus ja toisen rooliin astuminen. Draama on osallistavaa ja vuorovaikutteista. Draamallisessa työskentelyssä on mahdollisuus tavoittaa ja jäsentää sellaisia kokemuksia, joita on vaikea sanoittaa. (Öystilä, 2019, s. 102.)

Ihmisen olemassaolon voidaan ajatella olevan olemukseltaan tarinallista. Me jäsenämme ja organisoimme havaintojamme, toimintaamme, kokemuksiamme sekä ympäröivää maailmaa ikään kuin kertomuksina, jotta voimme ymmärtää ne ja luoda niistä käsityksen. Kertominen itsessään on tulkintaa kokemuksista ja itsestä niiden kokijana sekä merkityksen antamista näille kokemuksille. (Huhtinen-Hildén & Karjalainen, 2019, s. 10).

Tarinoita on käytetty opetusmenetelmänä jo kauan aikaa. Opettajat käyttävät tarinoita opeteltavan asian konkretisoimiseen sekä yhdistämään sen helpommin oppijan omaan elämään. (Winston, 2022, s. 176.) Esimerkiksi Raamatun kertomus voi olla helpommin ymmärrettävä silloin, kun siihen pääsee itse eläytymään työskentelyn kautta. Raamatun opetuksien ajatukset voivat olla helpommin ymmärrettäviä, kun laittaa itsensä ajatuksen tasolla samanlaiseen tilanteeseen kuin kertomuksissa olevat ihmiset ovat. Esimerkiksi pantomiimiesitystä luodessaan nuoret joutuvat keskustelemaan toistensa kanssa siitä, miten tehtävänanto toteutetaan ja miten he tekevät sen yhdessä.

Tämänlaiset harjoitukset edistävät ryhmäytymistä ja ne ovat usein nuorille myös hauskoja toteuttaa.

3.2.4 Kehollinen toiminta

Liikkuminen on ihmisen tapa olla ja toimia elämässä. Liike ja liikkuminen autonomisoituvat eli itsenäistyvät ajan mittaan. Arjessa toimiminen helpottuu, mutta ruumiillinen kyky aistia ympäröivää maailmaa heikkenee. Liikkumiselle ja liikkeelle täytyy antaa mahdollisuus olla päämäärätöntä tai tarkoituksen mukaista. Tällöin jokainen voi luoda uusia mahdollisuuksia maailman katsomiseen. (Heimonen, 2019, s. 202–203.) Liikkeen avulla voidaan luoda mahdollisuus myös raamiksissa tarkastella asioita tavalla, jossa ei tarvitse käyttää sanoja.

Liikunnan määrän ja hyvien motoristen taitojen on havaittu olevan yhteydessä parempaan tarkkaavaisuuteen ja päättelykykyyn. Liikunnan on myös havaittu edistävän tiedollista toimintaa, erityisesti toiminnanohjausta. Tarkkaavaisuudella tarkoitetaan kykyä poimia aistitiedon paljoudesta vallalla olevaan hetkeen oleellisen ja tarvittavan tiedon. Toiminnanohjauksella tarkoitetaan tiedonkäsittelyn koordinoitua sekä kontrollointia. (Liikkuva opiskelu, 2018.)

Monipuolinen liikkuminen tukee motoristen taitojen oppimista ja neuromotorista kehitystä, ja sen kautta mahdollisesti kognitiivista toimintaa (Liikkuva opiskelu, 2018). Kognitiivisella toiminnalla tarkoitetaan tiedonkäsittelyyn liittyviä toimintoja kuten muun muassa havaitsemista, muistamista ja ajattelua (Kataja ym., 2021, s. 5). Motoriset taidot jaetaan kolmeen eri osaan; karkeamotoriset taidot, hienomotoriset taidot ja havaintomotoriset taidot. Karkeamotorisilla taidoilla tarkoitetaan esimerkiksi juoksemista. Hienomotorisia taitoja ovat esimerkiksi kirjoittaminen ja kengännauhojen sitominen. Havaintomotorisilla taidoilla tarkoitetaan esimerkiksi sitä, miten ihminen hahmottaa omaa kehoaan suhteessa ympäröivään tilaan. (Neuvokas perhe, 2020.) Fyysisellä aktiivisuudella on siis havaittu olevan myönteinen vaikutus ihmisen tiedolliseen toimintaan. Tiedolliset toiminnot liittyvät tiedon vastaanottamiseen, käsittelyyn, tallentamiseen sekä käyttöön. (Syväoja ym., 2012, s. 14.)

3.3 Osallisuus ja nuorilähtöisyys

Osallisuudessa on monta puolta. Käsite sisältää yhtäaikaisesti sekä sosiaalisen että poliittisen ulottuvuuden. Osallisuus on yhteisöllisyyttä, kuulumista sekä vaikuttamista yhteisön ilmapiiriin. Samalla se merkitsee myös mahdollisuutta osallistua päätöksentekoprosesseihin sekä mahdollisuutta vaikuttaa yhteisössä tehtäviin päätöksiin. (Nuoret ja osallisuus, i.a.) Rippikoulussa tärkeintä osallisuutta on yhteenkuuluvuuden kokemus. Nuoren kokemus joukkoon kuulumisesta, nähdyksi tulemisesta sekä hyväksytyksi tulemisestä omana itsenään, on osallisuuden kokemuksessa kaikkein olennaisinta. (Kirkkohallitus, 2017, s. 22.) Osallisuuden ja osallistumisen kautta opitaan olemaan ja elämään yhdessä. Osallisuuteen kuuluu toimimista, vaikuttamista sekä joukkoon kuulumista. Vaikka osallisuus on myös aktiivista toimimista ja konkreettisten asioiden tekemistä, kuuluu siihen ensisijaisesti kokemus oman roolin, toiveiden ja tarpeiden määrittämisestä. (Kirkkohallitus, 2016, s. 24.)

Yhdistyneiden kansakuntien eli YK:n ihmisoikeussopimukseen kuuluu lasten oikeuksien sopimus. Sopimus koskettaa kaikkia alle 18-vuotiaita henkilöitä. Sopimus velvoittaa, että kaikessa lapsia koskevissa toimissa on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu. Sopimus myös takaa, että lapsella, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, on oikeus ilmaista näkemyksensä häntä koskevissa asioissa. Erityisesti lapselle on annettava mahdollisuus tulla kuulluksi näissä tilanteissa. (Unicef, i.a.)

Nuorilähtöisyys tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, että nuori itse saa vaikuttaa asioihin. Rippikoulun keskiössä ovat nuoret. Rippikoulun tulee palvella nuorten oppimista sekä kristillistä kasvua. Osallisuus on toimimista ja vaikuttamista sekä olemista ja joukkoon kuulumista. Tarkoituksena on, että jokainen nuori voi olla mukana suunnittelemassa, toteuttamassa ja arvioimassa omaa rippikouluun. (Kirkkohallitus, 2017, s. 22.)

Tehokas tapa lisätä nuorten osallisuutta toimintaan on esimerkiksi keskustella heidän kanssaan siitä, miten he haluaisivat jonkin opetuksen toteuttaa. Tästä kertyy kokemus siitä, että heidän mielipiteitään on kuunneltu ja tehtävän

tekeminenkin voi olla mieluisampaa, kun sen on itse valinnut. Rippikoulu on kuitenkin nuoria varten, joten nuorilähtöisyys on kaikessa toiminnassa oleellista. Mitä paremmin nuori kokee kuuluvansa ryhmään, sitä helpommin hän suuntautuu siitä esimerkiksi seurakunnan isostoimintaan.

Isosen osuus rippikoulussa alkaa usein jo ennen rippikouluryhmän ensimmäistä tapaamista. Isokset ovat aktiivisesti mukana rippikoulun suunnittelussa noin neljäosassa seurakuntia. Tämä käytäntö on yleistymässä ja se on hyvä, sillä isosten mukaan ottaminen kannattaa. Isosen mukaan ottaminen ruokkii heidän osallisuuttaan sekä sitouttaa heitä toimintaan. Ihminen kokee omakseen sen, mihin hän on itse voinut vaikuttaa. (Kirkkohallitus, 2016, s. 53–54.)

Isokset ovat usein mukana joko kaikissa tai osassa rippikoulun aloitusjakson kokoontumisissa sekä toteuttamassa siihen sisältyviä jumalanpalveluksia. Isosista täytyy muistaa pitää hyvää huolta; hekin ovat kuitenkin nuoria, jotka haluavat kokea kuuluvuutta sekä välittämistä. Isokset ovat kirjava joukko nuoria, joita on huomioitava sekä ryhmänä että yksilöinä. Isosella on myös oikeus tietää, mitä oikeuksia ja velvollisuuksia hänellä on isosena toimiessaan. Tähän hyvä käytäntö on seurakunnissa isosten kanssa tehtävä erillinen sopimus. (Kirkkohallitus, 2016, s. 53–54) Monissa seurakunnissa isokset allekirjoittavat erilliset ”työsopimukset”, joissa he sitoutuvat noudattamaan niin leirin yleisiä sääntöjä kuin myös isosen työhön liittyviä velvollisuuksia.

3.4 Turvallinen ryhmä ja ryhmän vaiheet

Parhaimmillaan ryhmä on jäsenilleen voimavara, joka on jokaisen ryhmäläisen apuna ja tukena. Turvallisessa ryhmässä voidaan olla avoimia, erilaisuus hyväksytään, luotetaan toisiin ja tuetaan muita. Turvallisessa ryhmässä jokaisen on hyvä olla ja toimia. (Terve koululainen, i.a.)

Yhdysvaltalaisen tutkijan Bruce Tuckmanin mukaan ryhmä kehittyy vaiheittain. Tuckmanin mallin mukaan ryhmän vaiheet voidaan jakaa viiteen osaan: muodostusvaihe (forming), kuohuntavaihe (storming), sopimisvaihe (norming),

hyvin toimiva ryhmä (performing) ja ryhmän lopettaminen (adjourning). (Kopakkala, 2008.)

Ensimmäisessä vaiheessa, muodostusvaiheessa, ryhmän jäsenet ovat riippuvaisia ohjaajasta ja kaipaavat apua. Jäsenet ovat käytökseltään varovaisia ja muodollisia, sillä ketään ei haluta ärsyttää. Omaa paikkaa etsitään ryhmässä, ensimmäiset roolit syntyvät ja yhteisiä pelisääntöjä haetaan. Ryhmä tuntuu turvalliselta. Kuohuntavaiheessa ryhmän jäsenet haluavat erottua joukossa. Konfliktit ryhmässä ja tyytymättömyys ryhmää kohtaan ovat yleisiä. Ryhmän jäsenet testaavat toisiaan ja ohjaajaa. Ryhmän sisällä voi syntyä myös alaryhmiä. Sopimisvaiheessa ryhmän jäsenet alkavat hyväksymään toistensa rooleja ja ryhmähenki alkaa muotoutumaan. Yhteenkuuluvuuden tunne syntyy ja erilaisuus hyväksytään. Konflikteja halutaan välttää ja yhteiset pelisäännöt selkiytyvät. Hyvin toimivan ryhmän vaiheessa ryhmä kantaa vastuuta toiminnastaan ja toimii yhteisen hyvän puolesta. Konflikteja ei juurikaan ole tai ne osataan rakentavasti selvittää. Viimeinen vaihe, ryhmän lopettaminen, tapahtuu silloin, kun yhteinen projekti saadaan päätökseen. Ryhmän jäsenet hyvästelevät toisensa ja tunteet voivat olla voimakkaita ja vahvasti esillä. (Kopakkala, 2008.)

4 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHDAT

Vihdin seurakunnan ensimmäinen oma raamispaketti ”Sankarlan Sankarit” oli seurakunnan nuorten toteuttama ja se otettiin käyttöön vuonna 2014. Ensimmäisen raamispaketin aiheet olivat hyviä, mutta jotkin käsitteet olivat nuorten mielestä jo vanhentuneita. Olimme mukana Kapteeniston projektissa uudistamassa kyseistä raamispakettia, ja sen kautta saimme idean teettää uudistettuun versioon toiminnallinen lisämateriaalipaketti. Raamiksiin haluttiin mukaan lisää toiminnallisuutta. Opinnäytetyönä toteutimme erillisen toiminnallisen materiaalipaketin uudistetun raamoksen rinnalle ja tueksi.

Materiaalipaketti tuli käytettäväksi rippikouluissa järjestettäviin pienryhmäopetukseen, raamiksiin. Tämän paketin työskentelyjä voi myös hyödyntää rippikoulun muussa opetuksessa. Raamiksissa tarkoituksena on käsitellä asioita, joita rippileirillä on sinä päivänä oppitunneilla opeteltu. Raamikset ja rippileirin oppitunnit siis tukevat toisiaan. Materiaalipaketin päätavoitteena on lisätä toiminnallisuutta raamiksiin. Lisäksi paketti toimii lisämateriaalina leirin ohjaajille, jos heillä on vaikeuksia keksiä tapoja lisätä toiminnallisuutta opetushetkien sisältöön. Materiaalipaketti on suoraan yhteydessä Vihdin seurakunnassa käytössä olevaan raamispakettiin, mutta on kuitenkin täysin itsenäinen lisäosansa.

4.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli koota materiaalipaketti Vihdin seurakunnalle, jossa on monipuolisia toiminnallisia ja luovia tapoja oppia raamisaiheiden asiat. Materiaalipaketti oli kokeilukäytössä kesän 2024 Vihdin seurakunnan järjestämissä rippikouluissa. Tämän jälkeen materiaali jäi seurakunnan käyttöön. Tarkoituksena oli luoda materiaalipaketista nuortennäköinen ja heitä palveleva. Materiaalipaketin teossa oli tärkeä huomioida nuoret, sillä he tulevat pääasiallisesti käyttämään sitä. Tarkoituksena materiaalipaketissa oli myös huomioida erilaiset oppijat.

Tavoitteenamme oli kehittää raamiksiin enemmän toiminnallisuutta. Toiminnallisen materiaalipaketin tavoitteena on toimia monipuolisena lisämateriaalina varsinkin niillä rippileireillä, joissa rippikoululaisten ryhmä kaipaa enemmän toiminnallisuutta. Tavoitteena oli siis myös tuoda esille erilaisia tapoja toteuttaa raamiksia ja vähentää niiden passiivisuutta. Vaikka materiaalimme on suunnattu suoraan Vihdin seurakunnalle, toiveenamme on, että muut saisivat inspiraatiota materiaalistamme omiin työskentelyihinsä. Lisäksi näemme raamiksien jatkokehittämisen tärkeäksi.

4.2 Opinnäytetyön yhteistyötaho ja toimintaympäristö

Opinnäytetyön teimme yhteistyössä Vihdin seurakunnan ja seurakunnan nuorten vaikuttajaryhmän, Kapteeniston, kanssa. Vihdin seurakunta sijaitsee Luoteis-Uudellamaalla ja kuuluu osaksi Espoon hiippakuntaa. Vuoden 2023 lopussa seurakunnassa oli jäseniä 18 351 ja rippikoulunkäynejä 349. (Suomen ev.-lut. kirkko, i.a.-b.) Vuonna 2024 rippikouluja on tarjolla 17 (Vihdin seurakunta, 2024).

Materiaalipakettimme on suunnattu Vihdin seurakunnan rippileirien käyttöön. Paketin tarkoituksena on antaa mahdollisuus luoda toiminnallisia raamiksia. Vihdin seurakunnassa raamikset toteutetaan isosien vetäminä kokonaisuuksina, joissa käydään läpi Raamatun tekstejä. Heidän toiveenaan oli saada näistä raamishetkistä toiminnallisempia ja sen myötä nuorille mieluisampia. Aikaisemmin Vihdin seurakunnan rippileireillä raamikset ovat toimineet niin, että isosen tai isosparin ohjaamana leiriläiset käyvät läpi eri Raamatun tekstejä keskustelun kautta. Isonen tai isospari on esittänyt omalle pienryhmälleen kysymyksiä, joihin leiriläiset vastaavat. Kysymyksien tarkoituksena on herätellä nuoria pohtimaan sekä keskustelemaan Raamatun aiheista.

Vihdin seurakunnan raamispaketissa, jonka aiheisiin materiaalipakettimmekin pohjautuu, käsitellään Raamatun kertomuksia pääasiassa henkilötarinoiden kautta. Nämä henkilötarinat, kuten ”aviorikoksesta tavattu nainen” tai ”Paavali”, herättelevät nuoria pohtimaan erilaisia elämän kysymyksiä. Meidän materiaalipakettimme tarkoituksena oli siis luoda raamiksiin keskustelun lisäksi muutakin toimintaa, sillä pelkkä keskustelu ei palvele tai tue kaikkien leiriläisten oppimista.

5 KEHITTÄMISEN MENETELMÄT JA PROSESSIN KUVAUS

Kehittämisprosessi voidaan kuvata monella eri tavalla. Kehittämisprosessi kuitenkin koostuu aina erillisistä tehtävistä, joita ovat perustelu, organisointi, toteutus, arviointi ja levittäminen. Yksi tapa hahmottaa kehittämisprosessia on lineaarinen malli, jossa prosessi etenee tavoitteen määrittelystä suunnitteluun, toteutukseen ja lopuksi prosessin päättämiseen ja arviointiin. (Toikko & Rantanen, 2009, s. 64.) Opinnäytetyömme mukailee lineaarista prosessin kulkua.

Kehittämisen menetelmiä voidaan jaotella monin eri tavoin. Erilaisia kehittämisen menetelmiä ovat muun muassa keskustelua edistävät, osallistavat ja esittävät menetelmät. Näihin kuuluu paljon erilaisia välineitä, joista esimerkkejä ovat palaverit, dialoginen keskustelu, kokeileva toiminta sekä draama. (Eloranta ym., 2017, s. 55.)

5.1 Kehittämistyön vaiheet ja eteneminen

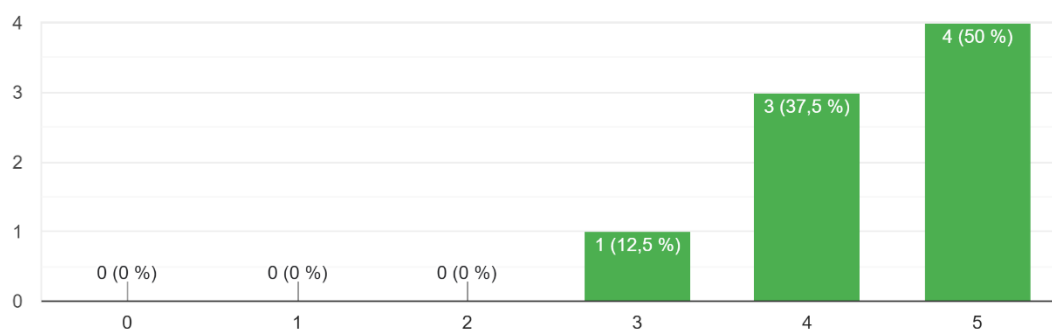
Toiminnallisen materiaalipaketin synty lähti liikkeelle kevään 2024 alussa, kun saimme idean Vihdin seurakunnan nuorisotyönohjaajalta. Olimme mukana uudistamassa keväällä 2023 seurakunnassa käytössä olevaa Raamispakettia yhdessä Kapteeniston kanssa. Tällöin nuorilta nousi jo idea ja toive siitä, että raamikset voisivat olla enemmän toiminnallisia, eivätkä niin kysymyspainotteisia ja passiivisia. Tämän pohjalta lähdimme kehittämään toiminnallista materiaalipakettia, joka toimisi erityisesti raamiksien tukena rippikoulussa.

Tarkoituksenamme oli luoda toiminnallinen materiaalipaketti, joka tukee raamiksia ja lisää samalla toiminnallisuutta sekä osallisuutta rippikoulussa. Materiaalipaketti toimii erillisenä lisäosana seurakunnassa olevalle raamispaketille ja on siten sisällöltään siihen mukautuva. Tarkoituksena on, että isokset ja ohjaajat voivat itse valita materiaalipaketin erilaisista työskentelyistä sellaisen, joka sopii parhaiten kyseenomaiselle rippikouluryhmälle.

Materiaalipaketti otettiin Vihdin seurakunnassa käyttöön kesäkuussa 2024 heti ensimmäisille rippileireille. Palautetta kysyttiin isosilta ja leirin ohjaajilta yksinkertaisen kyselyn kautta (LIITE 1). Palautteessa kysyttiin yleismielipidettä materiaalipaketin toimivuudesta asteikolla 0–5. Vastaus nolla kuvasti sitä, että materiaalipaketti ei toiminut ja vastaus viisi sitä, että materiaali toimi hyvin. Saadun palautteen mukaan materiaalipaketti oli toimiva (Kuvio 1). Lisäksi palautteessa kysyttiin muokkaus- ja parannusehdotuksia materiaaliin. Kyselyn tarkoituksena oli saada tietoa siitä, oliko materiaalipakettimme toimiva vai ei. Kesän 16 rippikoulusta saimme vastauksia kyselyymme ainoastaan kahdeksalta henkilöltä, jotka eivät myöskään kirjoittaneet materiaalipaketin sisältöön liittyviä muokausehdotuksia. Ainoa muokausehdotus liittyi materiaalipaketin ulkoasuun.

Yleismielipide materiaalipaketista!

8 vastausta



Kuvio 1. Saatua palautetta materiaalipaketista

Elokuussa 2024 kävimme viimeiset keskustelut Vihdin seurakunnan kanssa materiaalipaketin toimivuudesta ennen kuin palautimme lopullisen version heidän käyttöönsä. Materiaalipakettia ei tarvinnut enää muokata kesän kokeilun jälkeen, sillä emme saaneet isosilta tai työntekijöiltä muokausehdotuksia siihen liittyen. Kehittämistyön prosessin kuvaus on tiivistetty seuraavaan kaavioon:



Kaavio 1. Opinnäytetyön prosessi

5.2 Toiminnallisen materiaalipaketin kokoaminen

Kevään 2024 aikana aloitimme materiaalipaketin tekemisen. Toteutimme materiaalipaketin teon Canva-suunnitteluohjelmalla. Ensimmäiseksi valitsimme ja muotoilimme toiminnallisten menetelmien pääkategoriat. Näihin valikoimme digityöskentelyn, luovantoiminnan, draamalliset menetelmät sekä kehollisen toiminnan. Erilaisten oppijoiden huomioiminen oli työskentelyjen valinnan kannalta suurin määrittelevä tekijä. Lisäksi toiminnallisuuden ja osallisuuden periaatteet ohjasivat työskentelyjen valintaa. Valitsimme pääkategoriat sillä perusteella, että ne kattavat laajasti erilaisia tapoja oppia ja sopivat monimuotoisuudeltaan erilaisiin rippikouluryhmiin ja tilanteisiin. Omien kokemusten tueksi peilasimme työskentelyjen valintaa myös erilaisten pedagogisten mallien ja opetusmenetelmien kautta.

Materiaalipaketin tarkoituksena on toimia pakettina, josta isoset sekä rippileirin ohjaajat voivat itse valita menetelmiä, joita haluavat raamiksissa käyttää. Materiaalipaketin sisällöllä voi halutessaan korvata suurimman osan raamispaketin keskusteluosuudesta, jos ryhmä sitä vaatii. Yksittäinen materiaalipaketin työskentely kestää arviolta 15–30 minuuttia.

Pääkategorioiden hahmottamisen jälkeen aloimme yksikerrallaan keräämään kategorioihin sopivia menetelmiä. Selasimme läpi useita erilaisia valmiita menetelmiä ja työskentelyjä, joista haimme inspiraatiota materiaalipaketin työskentelyihin. Pyrimme tekemään yksittäisistä työskentelyistä mahdollisimman yksinkertaisia ja selkeitä, jotta isosien tai ohjaajien ei tarvitse erikseen käyttää aikaa työskentelyn opetteluun. Yksi työskentelyistä on esimerkiksi raamispaketin aiheeseen soveltuvaksi muokattu hippaleikki, joka perustuu tunnettuun ”kuka pelkää mustekalaa” -leikkiin. Hipassa keskellä oleva on ”Jeesus” joka ottaa kiinni ”opetuslapsia”, jotka kiinni jäätyään jatkavat ”Jeesuksen” opetuksien levittämistä eli ottavat muita kiinni (LIITE 2).

Kevään aikana pidimme tasaisesti palavereita, joissa kävimme läpi kerättyjä menetelmiä ja muokkasimme niitä tarpeen mukaan. Materiaalipaketin kokoamiseen meni aikaa kolme kuukautta ja sen kokonaissivumääräksi tuli 40 sivua (LIITE 2). Materiaalipaketin ulkoasu on tarkoituksella yksinkertainen. Tällä pyrimme paketin helppolukuisuuteen ja lisäksi sen yksinkertaiseen käyttöön.

6 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tutkimuseettinen neuvottelukunta, TENK, on laatinut yhteistyössä suomalaisen tiedeyhteisön kanssa tutkimuseettiset ohjeet hyvästä tieteellisestä käytännöstä. Opinnäytetyössämme käytämme näitä ohjeistuksia. Keskeisinä teemoina ovat rehellisyys, luotettavuus, avoimuus ja vastuullisuus. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023.) Pyrimme käyttämään työssämme mahdollisimman luotettavia, ajankohtaisia ja monipuolisia lähteitä, joilla takaamme työmme luotettavuuden.

Materiaalipakettia teettäessä oli tärkeää huolehtia siitä, ettemme vahingossakaan plagioi jonkun muun teettämää ideaa tai työtä. Muokkasimme

tarvittaessa olemassa olevia menetelmiä niin, että ne ovat meidän ja seurakunnan nuorten näköisiä. Aikaisemmin käytössä olleeseen raamispakettiin liittyen kävimme keskustelua Vihdin seurakunnan kanssa ja varmistimme, ettei työn aikana ja sen valmistuessa tule ongelmia tai huolia plagiointiin liittyen.

Anonymisointi henkilötietoihin liittyen tarkoittaa sitä, että henkilötiedot käsitellään niin, ettei henkilöä voi niistä tunnistaa. Tiedot voidaan esimerkiksi muuttaa tilastolliseen muotoon siten, ettei yksittäistä henkilöä koskevat tiedot ole enää tunnistettavia tai tiedot voidaan karkeistaa yleiselle tasolle. (Tietosuojavaltuutetun toimisto, i.a.)

Toteuttamamme palautekysely (LIITE 1) suoritettiin täysin anonyymina. Saimme laatimaamme palautekyselyyn suhteellisen vähän palautetta, jonka pohjalta on vaikea arvioida kokonaisvaltaista mielipidettä laatimastamme materiaalipaketista. Saatu palaute oli kuitenkin positiivista ja varmistimme myös Vihdin seurakunnan työntekijöiltä heidän mielipiteensä ja mahdolliset muutosehdotukset työhömmeh. Varmistimme, että molemmat osapuolet ovat tyytyväisiä tehtyyn työhön. Vihdin seurakunnan nuorilta ja nuorisotyöntekijöiltä ei herännyt muokausehdotuksia materiaalipakettiin liittyen. Tämän myötä materiaalipakettia ei ollut tarpeellista muokata enää kesän aikana suoritettun kokeilun jälkeen.

Palautekyselymme sisälsi ainoastaan kaksi kysymystä (LIITE 1). Saatu palaute oli vähäistä, mikä pistää arvioimaan, olisiko palautetta saatu paremmin, jos kysymyksiä olisikin ollut enemmän. On hyvinkin mahdollista, ettei lyhyt kysely innostanut isosia ja työntekijöitä vastaamaan siihen. Palautteen vähäisyys voi liittyä myös siihen, ettei laatimaamme palautekyselyä muistettu jakaa leireillä tai siihen ei muistettu vastata.

7 POHDINTA

Opetusta pyritään, ja on jo pitkään pyritty, kehittämään monimuotoisemmaksi, osallistavammaksi ja monipuoliseksi. Saimme toteutettua toimivan materiaalipaketin, jonka avulla rippileirien raamiksista voidaan tehdä monipuolisempia sekä toiminnallisempia. Arviointi perustuu saatuun palautteeseen Vihdin seurakunnan työntekijöiltä sekä nuorilta.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda monipuolinen ja toiminnallinen materiaalipaketti Vihdin seurakunnan raamiksia varten. Mielestämme tekemämme materiaalipaketti vastasi alkuperäistä tarkoitusta ja se toi jo olemassa olevaan raamispakettiin uusia ulottuvuuksia sekä toimintatapoja. Halusimme materiaalipakettimme auttavan rippileirien raamiksien muokkaamisessa rippikouluryhmälle sopivammaksi. Materiaalipaketin käyttö rippileireillä riippuu leirin ohjaajista sekä isosista. He saavat itse päättää, kuinka paljon tai vähän materiaalin työskentelyä hyödynnetään leireillä. Mielestämme onnistuimme tekemään materiaalipaketin, jota voi käyttää luontevasti niin paljon tai vähän kuin haluaa. Mielestämme materiaalipakettia voi käyttää myös seurakunnan rippikoulutyön ulkopuolella, esimerkiksi koulun oppitunnilla. Materiaalipaketin työskentelyt on muokattu Raamatun kohdan aiheeseen sopivaksi, mutta mielestämme kuka tahansa voi poimia sieltä mieluisen työskentelyn ja muokata sitä tarpeeseensa sopivaksi.

Keräämämme palaute materiaalipaketista oli positiivista, vaikka saimmekin todella vähän palautetta materiaalipakettiimme liittyen. Olemme kuitenkin kysyneet palautetta myös suullisesti Vihdin seurakunnan nuorisotyöntekijöiltä, ja tämän palautteen perusteella materiaalipakettimme on hyödyllinen sekä onnistunut. Vihdin seurakunnan leireillä erilaisiin palautekyselyihin vastataan usein rippikoululeirin viimeisenä päivänä ja jaettavissa olevia kyselyitä on usein monta. Valtakunnallinen rippikoulukysely on yksi näistä ja siihen vastaamiseen kuluu kyselyn laajuuden vuoksi yleensä aikaa. Rippikoululeirin viimeisen päivän kiireessä helposti unohtuu kysely, jos toinenkin. Olemme kuitenkin tyytyväisiä siihen palautteeseen mitä saimme.

Isosten rooli rippileireillä on suuri ja heidän merkityksensä leirin toimivuuden kannalta on tärkeää huomata (Kumlander & Nuojua, 2009, s. 10). Materiaalipaketimme mahdollistaa sen, että raamisten vetäminen on myös isosille mieluisampaa ja he voivat myös itse vaikuttaa siihen, minkälaisia raamishetkiä heidän leirillään toteutetaan. Isosten vetämä työskentely on usein nuorelle mielekkäämpää, sillä isonen on lähempänä leiriläisen omaa ikää ja pystyy sitä myötä samaistumaan nuorten kokemuksiin paremmin (Kumlander & Nuojua, 2009, s. 10). Toivomme materiaalipaketin toimivan välineenä, jonka avulla isokset voivat luoda monipuolisia raamishetkiä rippikouluryhmän tarpeita mielessä pitäen.

Materiaalipaketin monipuolisuus mahdollistaa sen, että sieltä löytyy mahdollisimman monenlaiselle oppijalle sopiva työskentely. Erilaisia oppimisvaikeuksia kokee kuitenkin noin 16 prosenttia 18–29-vuotiaista ja keskittymiseen voi vaikuttaa myös esimerkiksi mielenterveyden ongelmat (Villa ym., 2018, s. 4). Idea materiaalipakettiin tuli Vihdin seurakunnan nuorten ajatuksesta, että olemassa oleva raamispaketti ei ollut enää toimiva. Nuorten mielipiteen kysyminen on tärkeää. Aikaisemmin opetus oli vahvasti monologista ja nykyään enemmän vuorovaikutteista (Nieminen ym., 2017, s. 18). Jokaisella ihmisellä on oma oppimistyyli, johon kaikki työskentelyt eivät välttämättä sovi. Oppimistyyli tarkoittaa ihmisen lähestymistapaa vaikeaan tai uuteen opittavaan asiaan, johon vaikuttaa yksilön omat ominaisuudet, ympäristö sekä opittava asia. (Kuntoutussäätiö, 2021.)

Seurakunnan nuoret olivat jo aikaisemmin kertoneet haluavansa erilaisia tapoja toteuttaa rippileirien raamiksia, sillä käytössä oleva keskustelupohjainen raamispaketti on monelle hankala. Vihdin seurakunnalla oli toiveena siis kehittää jonkinlainen lisämateriaalipaketti, jota voisi hyödyntää olemassa olevan raamispaketin kanssa. Kommunikoimme prosessin aikana useasti Vihdin seurakunnan kanssa materiaalipaketin eri vaiheista, eikä missään vaiheessa tullut ilmi ongelmia. Kesän leirijakson jälkeen suullinen palaute oli positiivista ja sen pohjalta voimme ajatella, että Vihdin seurakunnan asettamat odotukset materiaalipaketille oli täytetty.

Materiaalipaketin kokoaminen ja opinnäytetyön raportin kirjoittaminen herätti ajattelemaan sitä, miten itse oppii erilaisissa tilanteissa ja minkälaisia menetelmiä olisi itse kaivannut oppimisen tueksi. Prosessin aikana oma käsitys erilaisista oppijoista sekä erilaisista oppimistavoista ja -menetelmistä on laajentunut. Olemme opinnäytetyön kirjoittamisen aikana oppineet paljon uutta erilaisista menetelmistä ja kuinka niitä voidaan hyödyntää opetustilanteissa. Erilaisten oppijoiden ja oppimistyylien tutkiminen avasi myös ajatuksia siitä, miten voimme paremmin toteuttaa omia opetushetkiämme tulevaisuudessa. Ymmärrämme, ettei kaikki työskentelyt sovi kaikille ja sen vuoksi tarvitsemme lisää uusia monipuolisia tapoja toteuttaa opetusta. Nuorisotyönohjaajan osaamisvaatimuksiin eli kompetensseihin kuuluukin sosiaalipedagoginen osaaminen, jossa huomioidaan muun muassa osallistava toiminta ja erityisen tuen tarpeen tunnistaminen (Diakonia-ammattikorkeakoulu, i.a.).

Materiaalipakettimme tarjoaa sosiaalialan työntekijöille vaihtoehtoja erilaisiin opetushetkiin. Teettämiämme menetelmiä pystyy hyödyntämään ja muokkaamaan tarpeen mukaan, ja niistä voi saada ideoita omaa opetusta varten. Toivottavasti havainnollistimme tehokkaasti sen, että erilaiset oppijat eivät ole taakka eikä hankaluus opetuksessa. Jokainen ihminen oppii eri tavalla, eikä se ole huono asia. Ei ole myöskään hankalaa ottaa huomioon erilaisia oppijoita omassa opetuksessaan. Nuorisotyönohjaajan kompetensseihin kuuluu kuitenkin toiminnan ja oman työn arviointi, kehittämishaasteiden tunnistaminen sekä tutkiva, kokeileva ja arvioiva työote (Diakonia-ammattikorkeakoulu, i.a.).

Tekemämme materiaalipaketti tukee ammattilaisten mahdollisuutta tuottaa monipuolisia työskentelyjä monellakin eri alalla. Koulun opettaja, ryhmänohjaaja, nuorisotyöntekijä tai kuka tahansa sosiaalityöntekijä voi ammatissaan tarvita erilaisia toiminnallisia työskentelyjä, joita hyödyntää. Vaikka materiaalipakettimme on tehty Vihdin seurakunnan olemassa olevan raamispaketin teemoihin liittyen, toivomme sen olevan hyödyllinen muissakin yhteyksissä. Ohjaajana on helppo jäädä jumiin samanlaisiin työskentelytapoihin, joita on oppinut vetämään ja tietää niiden toimivan. Kattava materiaalipaketti mahdollistaa uusia työskentelytapoja, joita voi kokeilla. Tulevaisuuden kannalta

on varmasti hyödyllistä, että uusien menetelmien kehittämistä jatketaan. On tärkeää keksiä ja innovoida uusia tapoja opettaa samoja asioita. Tärkeää on myös uskaltaa kehittyä ja muuttua.

LÄHTEET

- Arola, P., Kosola, M., Maukonen, J., Saloila, M., Suhonen, K., & Ylä-Jussila, S. (2015). *Erytisrippikoulun opettajan opas*. Kirkkohallitus.
<https://evl.fi/documents/1327140/38206115/Erytisrippikoulun+opettajan+opas.pdf/106d32d3-a6be-c3d4-60d1-da780075c168?t=1565158969000>
- Aspinen, M. (i.a.). *Raamattu, haastava matkaopas rippikoulussa*.
<https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/Raamattu-haastava-matkaopas-rippikoulussa.pdf>
- Diakonia-ammattikorkeakoulu. (i.a.). *Sosionomi (AMK), kirkon nuorisotyö - koulutuksesta valmistuneen osaamisvaatimukset eli kompetenssit*. Saatavilla 7.9.2024 <https://www.diak.fi/opiskelu/opiskelijan-polku/opintojen-suorittaminen/arviointi/osaamisvaatimukset-sosionomi-amk-kirkon-nuorisotyö/>
- Ebrand Group Oy. (2019). *SoMe ja Nuoret 2019 – katsaus nuorten sosiaalisen median käytöstä*. <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2019/>
- Eloranta, S., Hautala, T., Kinos, S., & Salonen, K. (2017). *Kehittämistoiminta ja kehittämisen menetelmiä ammatillisessa korkeakoulutuksessa*.
<https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522166494.pdf>
- Erialaisten oppijoiden liitto. (i.a.). *Tietoa oppimisvaikeuksista*. Saatavilla 27.8.2024 <https://www.eoliitto.fi/tietoa-oppimisvaikeuksista/>
- Heimonen, K. (2019). *Ruumiillisuuden kuuntelu – liike ja pysähdys liikkeessä*. Teoksessa A.-L. Karjalainen (toim.). (2019). *Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle* (s. 197–226). PS-kustannus.
- Huhtinen-Hildén, L., & Karjalainen, A.-L. (2019). *Luova toiminta siltana itseen, toisiin ja osallisuuteen*. Teoksessa A.-L. Karjalainen (toim.). (2019). *Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle* (s. 11–19). PS-kustannus.
- Iivanainen, S. (2019). *Väriä elämään - kuvallinen ilmaisu hyvinvointia edistämässä*. Teoksessa A.-L. Karjalainen (toim.). (2019). *Luovan*

- toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle* (s. 42–72). PS-kustannus.
- Itä-Suomen yliopisto. (27.10.2020). *Some voi vaikuttaa kielteisesti rippileirikokemuksiin – jatkuva yhteys ulkomaailmaan haastaa leirin yhteisöllisyyttä*. <https://www.uef.fi/fi/artikkeli/some-voi-vaikuttaa-kielteisesti-rippileirikokemuksiin-jatkuva-yhteys-ulkomaailmaan-haastaa-leirin>
- Karjalainen, A.-L. (2019). Elämää ja ajatuksia tekstiksi – kirjoittaminen itsetuntemuksen ja hyvinvoinnin tukena. Teoksessa A.-L. Karjalainen (toim.). (2019). *Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle* (s. 73–101). PS-kustannus.
- Kataja, P.-R., Teinikivi, M., & Hämäläinen, P. (2021). *Kognitiiviset oireet työelämässä – Opas työssä selviytymisen tueksi*. https://neuroliitto.fi/wp-content/uploads/Kognitiiviset-oireet-tyoelamassa_Opas_web.pdf
- Kirkkohallitus. (2016). *Isoja ihmeitä. Isostoiminnan linjaus 2016*. <https://evl.fi/documents/1327140/39461555/Isoja+ihmeit%C3%A4+-+Isostoiminnan+linjaus+2016/2f33ba1b-73cf-5d5e-abba-dea671c432ef>
- Kirkkohallitus. (2017). *Suuri Ihme – Rippikoulusuunnitelma 2017. Elämää Jumalan kasvojen edessä*. <https://evl.fi/plus/wp-content/uploads/sites/3/2023/08/Suuri-Ihme-Rippikoulusuunnitelma-2017.pdf>
- Kopakkala, A. (2008). *Porukka, jengi, tiimi: ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen*. Edita.
- Kumlander, J., & Nuojua, H. (2009). *Isosen eväsreppu*. Kirjapaja.
- Kuntoutussäätiö (7.6.2023). *Perustietoa oppimisvaikeuksista*. <https://oppimisvaikeus.fi/tietoa/perustietoa-kehityksellisista-oppimisvaikeuksista/>
- Kuntoutussäätiö. (29.4.2021). *Oppimistyyli on itsetuntemusta*. <https://oppimisvaikeus.fi/tietoa/tietoa-oppimisesta/oppimistyyli-on-itsetuntemusta/>
- Liikkuva opiskelu. (24.5.2018). *Miksi liikkuminen on tärkeää oppimiselle?* <https://liikkuvaopiskelu.fi/miksi-liikkuminen-on-tarkeaa-oppimiselle/>

- Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (13.10.2020). *Menetelmien valitseminen*.
<https://www.mll.fi/kouluttajan-opas/menetelmien-valitseminen/>
- Neuvokas perhe. (19.2.2020). *Lapsen motoristen taitojen vahvistaminen*.
Sydänliitto. <https://neuvokasperhe.fi/artikkeli/lapsen-motoristen-taitojen-vahvistaminen/>
- Nieminen, T., Peitso, J., Perkiö, T., & Poropudas, S. (2017). *Ihme isonen. Isostoiminnan kirja*. Kirjapaja.
- Nuoret ja osallisuus. (i.a.). *Mitä osallisuus on?* Saatavilla 19.8.2024
<https://nuoretjaosallisuus.fi/tietoa-osallisuudesta/>
- Nuortennetti. (13.10.2023). *Oppimisvaikeudet*. <https://www.nuortennetti.fi/koulu-ja-tyo/koulu/oppimisvaikeudet/>
- Ojala, E. (2020) *The sense of community, mobile devices and social media in Finnish Lutheran confirmation preparation*. [Väitöskirja, Itä-Suomen yliopisto].
https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/23621/urn_isbn_978-952-61-3571-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Positive education. (i.a.). *Positiivinen oppiminen*. Saatavilla 7.9.2024
<https://www.positiivinenoppiminen.fi/positiivinen-oppiminen-positiivinen-pedagogiikka/>
- Pruuki, L. (2010). *Rippikoulun pikkujättiläinen*. LK-kirjat.
- Sara. (6.3.2014). *Oppijälähtöisyys. Opettajan käsikirja. Pedagogisia ajatuksia verkossa*. [Sara | Opettajan käsikirja \(wordpress.com\)](https://www.sara.fi/opettajan-kasikirja/)
- Suomen ev.-lut. kirkko. (15.2.2024). *Rippikoulun aikana kastettuja ja kirkkoon liittyneitä oli ennätysmäärä vuonna 2023*.
<https://evl.fi/tiedote/rippikoulun-aikana-kastettuja-ja-kirkkoon-liittyneita-oli-ennatysmaara-vuonna-2023/>
- Suomen ev.-lut. kirkko. (i.a.-a). *Isostoiminta: Isostoiminta on kirkon vapaaehtoistyötä parhaimmillaan*. Saatavilla 19.8.2024
<https://evl.fi/plus/seurakuntaelama/kasvatus/rippikoulu/isostoiminta/>
- Suomen ev.-lut. kirkko. (i.a.-b). *Jäsentilasto 2023*. Saatavilla 26.1.2024
<https://www.kirkontilastot.fi/viz.php?id=246>

- Suomen ev.-lut. kirkko. (i.a.-c). *Rippikoulusta eväitä elämään*. Saatavilla 26.1.2024 <https://evl.fi/tervetuloa-kirkkoon/tule-mukaan/nuorille/rippikoulu/>
- Syväoja, H., Kantomaa, M., Laine, K., Jaakkola, T., Pyhältö, K., & Tammelin, T. (2012). *Liikunta ja oppiminen. Tilannekatsaus – Lokakuu 2012*. Opetushallitus. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/144729_liikunta_ja_oppiminen_2_0.pdf
- Terve koululainen. (i.a.). *Turvallinen ryhmä liikuttaa*. Saatavilla 22.8.2024 <https://tervekoululainen.fi/ylakoulu/ilmapiiri-ja-pelisaannot/turvallinen-ryhma-liikuttaa/>
- Tieteen termipankki. (i.a.). *Pedagogiikka*. Saatavilla 7.9.2024 <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kasvatustieteet:pedagogiikka>
- Tietosuojavaltuutetun toimisto. (i.a.). *Pseudonymisoidut ja anonymisoidut tiedot*. Saatavilla 26.1.2024 <https://tietosuoja.fi/pseudonymisointi-anonymisointi>
- Toikko, T., & Rantanen, T. (2009). *Tutkimuksellinen kehittämistoiminta: näkökulmia kehittämisprosessiin, osallistamiseen ja tiedontuotantoon*. Tampere University Press. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-7732-4>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (9.10.2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK)*. <https://tenk.fi/fi/tiedevilppi/hyva-tieteellinen-kaytanta-htk>
- Unicef. (i.a.) *Lapsen oikeuksien sopimus: koko teksti*. Saatavilla 20.8.2024 <https://www.unicef.fi/tyomme/lapsen-oikeudet/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsen-oikeuksien-sopimuksen-koko-teksti/#osa1>
- Vihdin seurakunta. (2024). *Rippikouluesite 2024*. [Esite]. <https://sankarla.net/kotisivukone/wp-content/uploads/2023/08/Rippikouluesite-2024-web.pdf>
- Villa, T. (toim.), Vuorio, N., & Boltar, L. (2018). *Ohjaajan opas sujuvamman opiskelun tukemiseen*. <https://julkaisut.kuntoutussaatio.fi/wp-content/uploads/VANU-OHJAAJIEN-OPAS-KUNTOUTUSSAATIO.pdf>

- Winston, J. (2022). Storytelling theatre and education. Teoksessa McAvoy, M., & O'Connor, P. (toim.). (2022). *The Routledge Companion to Drama in Education* (s. 175-184). Routledge.
- Öystilä, S. (2019). Draaman mahdollisuudet ohjaustyössä. Teoksessa A.-L. Karjalainen (toim.). (2019). *Luovan toiminnan työtavat. Käsikirja sosiaali- ja terveysalalle* (s. 102–138). PS-kustannus.

LIITE 1. Palautekysely

Palautekysely toiminnallisesta materiaalipaketista

Kiitos kun kävit läpi meidän tekemää materiaalipakettia! Haluamme sen olevan mahdollisimman teidän tarpeisiin sopiva, joten jos on muokkaus/parannus ehdotuksia tai haluat antaa yleisesti palautetta; kirjoita niitä tähän alle :)

Yleismielipide materiaalipaketista! *

	0	1	2	3	4	5	
Ei toiminut	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	Toimi hyvin

Muokkaus/parannus ehdotuksia *

Pitkä vastausteksti

LIITE 2. Toiminnallinen materiaalipaketti

**TOIMINTAA RAAMIKSIIN!**

Toiminnallinen materiaalipaketti Vihdin seurakunnalle

Marika Koppa & Mette Liusvaara

Opinnäytetyö 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu



SISÄLLYS

1. JOHDANTO.....	s. 4
2. RAAMATTU-INTRO.....	s. 5
<u>Digitöskentely</u>	
- Raamatun sanoja yllättävistä paikoista	
- Oman nimen tausta	
<u>Luova toiminta</u>	
- Ajatuskartta raamiksien tavoitteista	
- Miksi tietäisin Raamatusta?	
<u>Draama</u>	
- Raamatun teatteri	
- Sanasoppa	
<u>Kehollinen toiminta</u>	
- Stop! Mikä Raamatun tapahtuma on kyseessä?	
- Kuka minä olen?	
3. LAUPIAS SAMARIALAINEN.....	s. 9
<u>Digitöskentely</u>	
- Valokuva toisten auttamisesta	
- Kirkon apu	
<u>Luova toiminta</u>	
- Rakkauden kaksoiskäskey!	
- Runo lähimmäisenrakkaudesta	
<u>Draama</u>	
- Hädässä olevan auttaminen	
<u>Kehollinen toiminta</u>	
- Rakkaus viesti	
4. PAAVALI.....	s. 13
<u>Digitöskentely</u>	
- Luontokuva	
- Vihdin seurakunnan toimintaa	
<u>Luova toiminta</u>	
- Millaista on olla kristitty?	
<u>Draama</u>	
- Uskon harjoituksen arpanpeli	
- Miten usko näkyy -sananselityspeli	
<u>Kehollinen toiminta</u>	
- Paavali hippa!	
5. AVIORIKOKSESTA TAVATTU NAINEN.....	s. 17
<u>Digitöskentely</u>	
- Laulu armosta	
- Raamatun säännöt	
<u>Luova toiminta</u>	
- Maa ilma ilman sääntöjä	
- Miltä armo näyttää?	
<u>Draama</u>	
- Keksikää uudet säännöt!	
- Vastakohta viehättää	
<u>Kehollinen toiminta</u>	
- Sääntöhippa	
6. LUOMAKUNTA.....	s. 21
<u>Digitöskentely</u>	
- Luomiskertomuksen diaesitys	
- Miten luontoa autetaan?	
<u>Luova toiminta</u>	
- Luonnosta huolehtimisen mindmap	
- Vihreä seurakunta	
- Jumala loi auringon, kuun ja järvet ja puut	

<p><u>Draama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luomiskertomus näytelmä - Luonto alias <p><u>Kehollinen toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luonnosta nauttiminen 	
7. JOB.....	s. 25
<p><u>Digitöskentely</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyvän tekeminen - Tärkeä kuva <p><u>Luova toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oma lempparijuttu <p><u>Draama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ystävää auttaen - Selviytymiskeinot <p><u>Kehollinen toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Painava taakka kantaa 	
8. EPÄILEVÄ TUOMAS.....	s. 29
<p><u>Digitöskentely</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Autuaita ovat ne, jotka uskovat, vaikka eivät näe - Uskonhoitamisen opas <p><u>Luova toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeesus ilmestyi opetuslapsille -sarjakuva - Epäilen ja ihmettelen <p><u>Draama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Uskonelämän hoitamisen still-kuva - Näytelmä iltaohjelmaan <p><u>Kehollinen toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Luotatko näkemättä? 	
9. KAIN JA ABEL.....	s. 33
<p><u>Digitöskentely</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tsemppi viestit <p><u>Luova toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Missä tunne tuntuu? - Mustasukkainen tilanne <p><u>Draama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Näin vai noin? - Arvaa kuka <p><u>Kehollinen toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Yhdessä onnistumme! 	
10. JEEBUS.....	s. 37
<p><u>Digitöskentely</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeesuksen opit - Minkä vuoksi rukoilet? <p><u>Luova toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Jeesuksen omakuva - Rukous - Jeesukseen tutustuminen <p><u>Draama</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Paras hetki - Mitä tulee mieleen? <p><u>Kehollinen toiminta</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kaikki alkaa Jeesuksesta 	

JOHDANTO

Tervetuloa raamiksien toiminnalliseen
materiaalipakettiin!

Materiaalipakettiin on koottu erilaisia toiminnallisia tehtäviä, joiden kautta opitaan lisää raamishetkistä ja joiden avulla Raamatun opetuksia voidaan soveltaa jokapäiväisessä elämässä.

Toiminnalliset tehtävät on jaettu neljään eri teemaan. Teemat ovat **digityöskentely, luova toiminta, draama** sekä **kehollinen toiminta**.

Jokaisen raamisiheen alle on koottu näistä teemoista erilaisia toiminnallisia tuokioita. Osat tuokioista ovat yksilöllisiä tehtäviä ja osat taas ryhmässä yhdessä tehtäviä.

Antoisia raamishetkiä!

RAAMATTU-INTRO

Digitöskentely

Raamatun sanoja löytyy yllättävistä paikoista

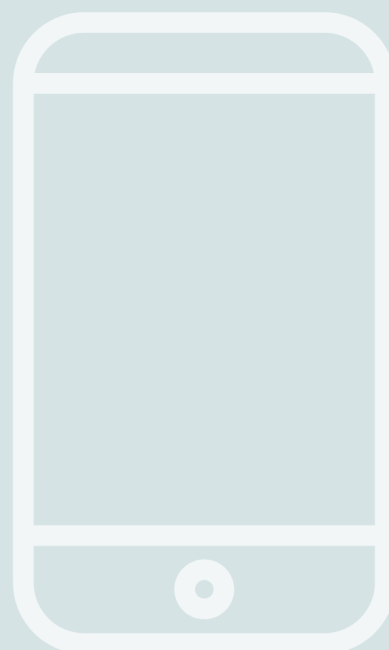
Sanotaan, että Raamatun tekstien tunteminen on yleissivistävää. Voitkin tutkiessasi yllättyä, kuinka monesta erilaisesta lähteestä löytyy viittauksia Raamattuun.

Hakekaa jokainen netin avustuksella (isonen auttaa tarvittaessa) esimerkiksi jokin laulu, kirja tai vaikka tien nimi, jossa on mielestänne viittaus Raamattuun. Käykää sitten yhdessä läpi, mitä löysitte.

Isonen voi herättää ryhmäläisiä pohtimaan, miksi hänen löytämässään asiassa mahdollisesti on viittaus Raamattuun ja onko viittaus todella selkeä vai jopa lähes huomaamaton.

Oman nimen tausta

Monet suomalaiset ja ulkomaalaiset nimet pohjautuvat uskoon tai Raamatun henkilöihin. Googlettakaa oma nimenne ja katsokaa, onko sillä yhteyttä uskontoon tai Raamattuun. Käykää yhdessä läpi, mitä nimienne taustalta löytyi.



Luova toiminta

Ajatuskartta raamiksien tavoitteista

Tarvitsette tätä tehtävää varten papereita ja kyniä.

Raamis on monelle leiriläiselle ajatuksia herättävä hetki. Tehkää oman ryhmänne kanssa ajatuskartta siitä, mikä on teidän ryhmänne yksilölliset sekä yhteiset tavoitteet rippileirin raamisten suhteen. Onko esimerkiksi tavoitteena oppia lisää Raamatusta? Tutustua uusiin ihmisiin? Oppia lisää oman uskon harjoittamisesta?

Isonen voi johdattaa leiriläisiä myös pohtimaan, miten kirjoitetut tavoitteet saavutetaan.

Miksi tietäisin Raamatusta?

Tarvitsette tätä tehtävää varten paperia ja kyniä.

Elämässä voi tulla vastaan tilanteita tai keskusteluita, joissa Raamatun tuntemisesta voisi olla hyötyä. Piirtäkää ryhmän kanssa sarjakuva (tai useampi) siitä, minkälaisissa tilanteissa Raamatun tietämisestä voisi olla hyötyä ja miksi.

Isonen voi kertoa omia kokemuksiaan tilanteista, joissa on itse hyötynyt tietämyksestään.



Draama

Raamatun teatteri

Monella leiriläisellä voi olla jo ennestään joitakin Raamatun kertomuksia, jotka hän muistaa. Miettikää yhdessä ryhmän kanssa, minkä kertomuksen valitsette ja sen jälkeen etsikää se Raamatusta. Tarkan luvun ja kappaleiden löytämisen apuna voi käyttää puhelinta, mutta fyysisestä kirjasta se pitää löytää itse. Isoselle ei kerrota, minkä Raamatun kohdan ryhmä aikoo esittää. Valmistelkaa näytelmä ja esittäkää se isoselle, joka sitten yrittää arvata, mistä kertomuksesta on kysymys!

Sanasoppa

Raamatun sanoja! Niitä on monta, mutta muistatko yhtäkään niistä? Pelataan yhdessä sanasoppaa. Leikin aloittaja keksii yhden sanan, joka liittyy Raamattuun (Maria, Joosef, evankeliumi, Noan arki jne.). Sanasoppa kiertää ja kun ei enään keksi uutta sanaa, putoaa pois pelistä. Voittaja on se, joka muistaa eniten sanoja!



Kehollinen toiminta

Stop! Mikä Raamatun tapahtuma on kyseessä?

Valitkaa ryhmänne kanssa Raamatusta poimittu tapahtuma ja luokaa siitä still-kuva eli pysähtynyt kuva! Jokainen ryhmäläinen esittää jotakin tapahtuman osaa, esinettä tai henkilöä. Still-kuvassa pysytään paikoillaan eikä saa puhua! Still-kuvan voi esittää joko isoselle niin, ettei hän tiedä minkä tapahtuman olette valinneet ja hän yrittää arvata sen kuvan perusteella tai vaihtoehtoisesti isokset jakavat ryhmälleen omat tapahtumat, joista ryhmäläiset tekevät still-kuvan. Sen jälkeen ryhmät kokoontuvat yhteen ja näyttävät still-kuvansa muille ryhmille, jotka yrittävät arvata, mikä tapahtuma on kyseessä!

Kuka minä olen?

Tutustutaan Raamatun henkilöihin!

Tarvitsette tätä tehtävää varten post-it lappuja ja kynän.

Isonen kirjoittaa eri tunnettuja Raamatun henkilöitä post-it lapuille ja kiinnittää yhden jokaisen ryhmäläisen selkään. Ryhmäläisten on sitten tarkoitus lähteä kulkemaan tilassa ja tavata yksi ihminen kerrallaan, jolta kysyy kysymyksiä, joihin voi vastata vain "joo" tai "ei". Tavoitteena on kysymysten avulla arvata, kuka Raamatun henkilö sinä itse olet!

Vaihtoehtoisesti tämän voi suorittaa niin, että lappu kiinnitetään ryhmäläisen otsaan, eikä tarvitse lähteä liikkumaan. Tällöin kysymyksen voi esittää koko ryhmälle, johon he vastaavat "joo" tai "ei".

Isonen saa myös osallistua!

LAUPIAS SAMARIALAINEN

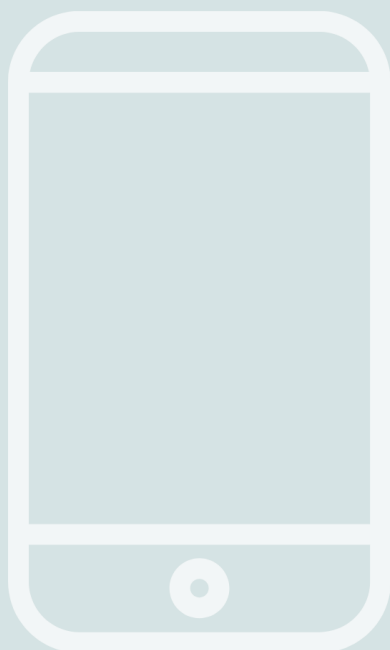
Digitöskentely

Valokuva toisten auttamisesta

Muita ihmisiä voi auttaa monella eri tavalla. Tässä tehtävässä jokaisen ryhmäläisen on tarkoitus ottaa puhelimellaan kuva joko jostakin esineestä tai vaikka itsestään, mikä havainnollistaa toisten auttamista. Isonen voi myös itse osallistua tehtävään, joko auttamalla kuvan ottamisessa tai ottamalla itse oman kuvan. Kuvan ottamisen jälkeen kuva näytetään muille ryhmäläisille ja kerrotaan, miksi otit juuri sellaisen kuvan ja mitä se kertoo toisten auttamisesta.

Kirkon apu

Kirkko auttaa ihmisiä monin eri tavoin. Esimerkkejä tästä ovat kirkonulkokomanaapu ja diakoniatyö. Etsikää yhdessä ryhmänne kanssa netistä erilaisia organisaatioita ja tapoja, joilla kirkko auttaa ihmisiä. Esitelkää löytämänne järjestö tai auttamisen keino muille ryhmäläisille. Ketä siinä autetaan, millä tavalla se auttaa ja mitä hyötyä tämänlaisesta avusta on?



Luova toiminta

Rakkauden kaksoiskäsky!

Tätä tehtävää varten tarvitsette papereita ja kyniä.

“Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi!”

Tehtävän voi suorittaa joko itsenäisesti tai yhdessä ryhmän kanssa.

Piirtäkää/piirrä sarjakuva, joka havainnollistaa rakkauden kaksoiskäskyä!

Tähän ei ole oikeaa tai väärää vastausta.

Runo lähimmäisenrakkaudesta

Tehtävään tarvitaan paperia tai oma leirivihko ja kynät.

Mitä lähimmäisenrakkaus sinulle tarkoittaa? Olette raamiksessa oppineet jo lähimmäisenrakkaudesta, mutta mitä siitä itse ajattelet? Kirjoita runo, jossa kerrot oman kokemuksesi ja ajatuksesi lähimmäisenrakkaudesta. Isonen voi myös osallistua tehtävään!



Draama

Hädässä olevan auttaminen

Hätätilanteita on monenlaisia ja myös auttamisen tapoja on monia. Tehkää yhdessä raamisryhmänne kanssa lyhyt näytelmä siitä, miten auttaisitte hädässä olevaa. Kokoontukaa kaikki raamisryhmät yhteen ja näyttäkää ryhmä kerrallaan näytelmänne sekä kertokaa, mitä siinä tarkalleen tapahtuu. Mikä näytelmässänne on lähimmäisenrakkautta? Isoiset voivat osallistua omien ryhmiensä näytelmiin!



Kehollinen toiminta

Rakkaus viesti

Tämän tehtävän voi suorittaa joko yhdessä muiden ryhmäläisten kanssa tai pelkästään oman ryhmän kesken.

Lähimmäisenrakkaus on joskus ajatuksena helpompi kuin käytännön toteutuksena. Kehuminen on kuitenkin yksi tärkeimmistä asioista, mitä toiselle ihmiselle voi tehdä.

Isonen kaipaa nyt kipeästi kehua! Ryhmän pitää saada viesti perille asti. Ryhmäläiset jakaantuvat matkan varrelle ja isonen on viimeisenä. Ensimmäinen lähtee juosten matkaan ja vie kehua eteenpäin, ettei isoselle käy huonosti ilman kehua. Päästessään seuraavan ryhmäläisen kohdalle, on kehu sanottava myös hänelle. Kun kehu on sanottu ja vastaanotettu, molemmat jatkavat matkaa kohti seuraavaa leiriläistä. Kun kaikki ryhmäläiset on tavoitettu, on matkan viimeinen etappi eli isonen odottaa. Kehu pitää sanoa hänelle, ja viesti päättyy siihen.



PAAVALI

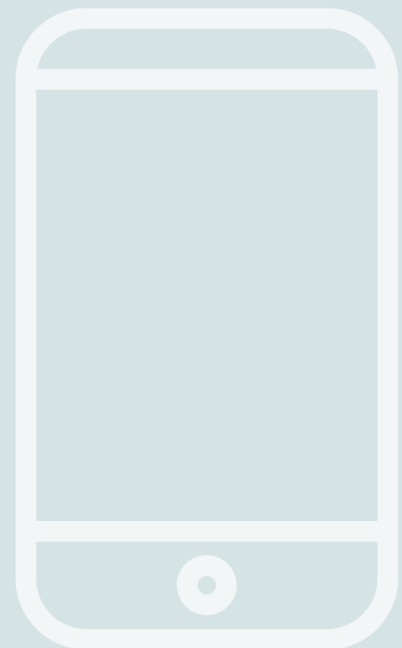
Digitöskentely

Luontokuva

Uskoa on monenlaista ja sitä voi havainnollistaa monin eri tavoin! Käykää ottamassa kuva luonnosta, joka mielestänne havainnollistaa uskoa! Käyttäkää luovuutta, sillä vääriä vastauksia ei ole. Kerääntykää sen jälkeen ryhmänne kanssa yhteen ja käykää kuvanne läpi. Selitä, millä tavalla kuvasi havainnollistaa uskoa. Isosen kannattaa osallistua tähän tehtävään!

Vihdin seurakunnan toimintaa

Seurakunnat tuovat toiminnallaan esiin monia eri tapoja toteuttaa omaa uskon elämää. Etsikää yhdessä Vihdin seurakunnan sosiaalisesta mediasta ja nettisivuilta tapahtumia, joissa seurakuntalainen voisi toteuttaa uskoaan.



Luova toiminta

Millaista on olla kristitty?

Tarvitsette tehtävään kyniä ja paperia.

Kristittyjä on monenlaisia ja kristittynä voi myös elää monin eri tavoin.

Myös Raamatussa on paljon kohtia, joissa kuvaillaan kristittyä jollakin tavalla. Kerätkää ryhmänne kanssa muutama tämänlainen raamatunkohta ja piirtäkää niiden perusteella sarjakuva! Tehtävän voi suorittaa yhdessä tai yksilöllisesti.



Draama

Uskon harjoituksen arpapeli

Uskoa voi harjoittaa monin eri tavoin! Tässä tehtävässä isonen jakaa jokaiselle ryhmäläiselleen yhden tavan harjoittaa uskoa. Esimerkiksi rukoileminen, Raamatun lukeminen, jumalanpalveluksessa käyminen jne. Olkaa isokset luovia, ei ole väärää tapaa harjoittaa uskoa! Jakamisen jälkeen ryhmäläinen esittelee muille aiheensa pantomiiminä ja muut ryhmäläiset yrittävät arvata, mitä hän esittää. Oikean arvauksen jälkeen keskustelkaa lyhyesti siitä, millä tavalla näytetty toiminta harjoittaa uskoa!

Miten usko näkyy -sananselityspeli

Usko näkyy jokaisen kristityn elämässä eri tavoin. Pelatkaa ryhmänne kanssa sananselityspeliä, jossa jokainen vuorollaan selittää tapaa jolla usko mahdollisesti näkyy elämässä. Pelistä putoaa pois, jos ei keksi sanaa mitä selittää. Jos kukaan ei arvaa selitettävää sanaa, pitää se silloin kertoa ja selittää auki.



Kehollinen toiminta

Paavali hippa!

Jumala on valinnut Paavalin aseeseen ja hänestä tulikin hyvin tehokas jakamaan Jeesuksen opetuksia. Nyt pelataan yhdessä hippaa! Kerätkää kaikki ryhmät yhteen ja valitkaa yksi leiriläinen, joka aloittaa hipan. Ensimmäinen hippa on Jumala, jonka tehtävänä on valita Paavali. Saatuaan Paavalin kiinni, hippa vaihtuu. Paavalin tehtävänä on nyt jakaa lähetyskäskyä mahdollisimman monelle. Kun Paavali saa jonkun kiinni, tulee kiinni saadustakin hippa. Tämä ketju jatkuu niin kauan, kunnes kaikki ovat kuulleet Paavalin opit eli kunnes kaikki on saatu kiinni!



AVIORIKOKSESTA TAVATTU NAINEN

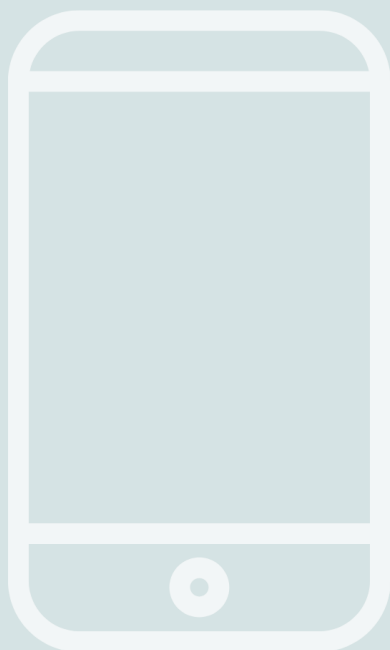
Digitöskentely

Laulu armosta

Musiikki on monelle vahva tapa välittää tunteita ja sanoja, joita ei muuten osaisi kertoa. Jokainen ryhmäläinen etsii puhelimellaan biisin, joka hänen mielestään kertoo anteeksiantamisesta tai armosta. Soittakaa pätkä omasta kappaleestanne muille ryhmäläisille ja kertokaa vähän ajatuksianne siitä, miksi valitsitte juuri kyseisen kappaleen.

Raamatun säännöt

Kymmenen käskyä ovat tulleet jokaiselle leirin aikana tutuiksi. Nämä kymmenen käskyä liittyvät vahvasti niihin lakeihin ja säädöksiin, jotka nykyäänkin ovat voimassa. Etsikää puhelimillanne jokaiseen käskyyn sopiva laki ja miettikää, missä asioissa kyseinen laki näkyy.



Luova toiminta

Maailma ilman sääntöjä

Tätä tehtävää varten tarvitsette A3 kokoisen paperin ja kyniä. Säännöt ovat oleellinen osa toimivaa yhteiskuntaa, mutta miltä maailma näyttäisi ilman sääntöjä? Piirtäkää yhdessä ryhmänne kanssa kuva maailmasta, jossa säännöillä ei ole mitään virkaa. Tämän jälkeen piirtäkää ensimmäisen kuvanne viereen asioita, jotka ylläpitäisivät järjestystä tässä säännöttömässä maailmassa. Olisiko poliiseja tai johtajia? Muodostuisiko säännöttömään maailmaan kuitenkin automaattisesti jotkin säännöt? Mitä ne olisivat?

Miltä armo näyttää?

Tätä tehtävää varten tarvitsette paperia ja kyniä. Armon voi käsitellä monilla eri tavoilla. Miltä armo sinun mielestäsi näyttää? Piirtäkää papereille kuva siitä, millaisena sinä näät armon. Näyttäkää sen jälkeen tuotoksenne ryhmälleen ja selittäkää, mitä se kuvastaa.



Draama

Keksikää uudet säännöt!

Nyt on sellainen tilanne, että koko maailman järjestys on hajonnut. Kukaan ei noudata enään vanhoja sääntöjä eikä suostu kuuntelemaan viranomaisia. Teidän tehtävänne on keksiä uudet säännöt!

Tehtävä suoritetaan yhdessä muiden ryhmien kanssa. Jokainen ryhmä keksii itselleen uuden säännön. Isot voivat varmistaa keskenään, ettei mikään ryhmä keksi itselleen samaa sääntöä. Ryhmän tehtävänä on näyttellä tilanne, jossa tämä uusi sääntö otetaan käyttöön. Nämä näytelmät näytetään muille esimerkiksi osana illan yhteistä ohjelmaa tai heti harjoittelun jälkeen.

Esimerkki: Uusi sääntö on, ettei saa kävellä vaan pitää kontata. Kohtaus kävelevästä ihmisestä, jonka uudet virkamiehet pidättävät, koska hän käveli konttaamisen sijaan.

Vastakohta viehättää

Jokaiselle olemassa olevalle säännölle on myös olemassa vastakohta. Keksikää ryhmänne kanssa erilaisia sääntöjä, joiden vastakohtat esitätte isoselle. Isonen yrittää vastakohtan perusteella arvata, mikä sääntö on kyseessä.



Kehollinen toiminta

Sääntöhippa

Tämä tehtävä suoritetaan yhdessä muiden ryhmien kanssa.

Säännöt luovat suuntaviivoja toiminnalle. Tässä hipassa on sääntöjä, joita pitää noudattaa tai putoaa pelistä. Alussa valitaan leiriläisistä kaksi hippaa, jotka aloittavat leikin. Isoiset keksivät erilaisia sääntöjä, miten hipan voi toteuttaa, yksi sääntö kerralla. Esimerkiksi: Sääntö on, että kaikkien pitää pelkästään kävellä! Hippojen sekä muiden pitää siis säännön mukaan pelkästään kävellä. Jos joku rikkoo sääntöä, putoaa hän pelistä. Isoiset vaihtavat sääntöä tasaisin välein. Leikki loppuu, kun kaikki on saatu kiinni tai kaikki ovat pudonneet pelistä.

Sääntö esimerkkejä: Kaikkien pitää kävellä, kaikkien pitää kontata, kaikkien pitää hyppiä yhdellä jalalla, kaikkien pitää puhua samalla.



LUOMAKUNTA

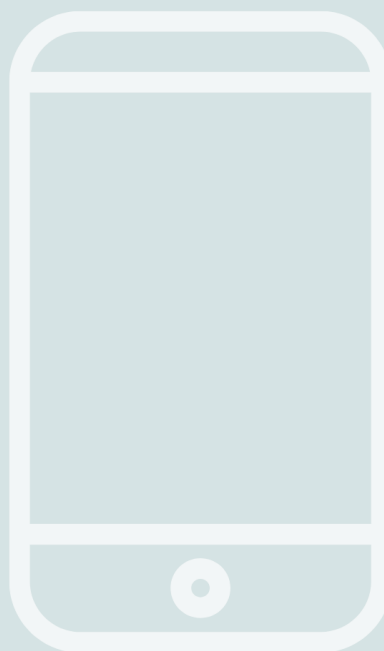
Digitöskentely

Luomiskertomuksen diaesitys

Raamatun luomiskertomus on monelle tuttu. Tehkää yhdessä ryhmänne kanssa diaesitys (Powerpoint tai googleslides), jossa pelkästään kuvilla havainnollistatte luomiskertomuksen. Luokaa diaesitys isosen puhelimelle. Ryhmäläiset etsivät omilla puhelimellaan kuvia, jotka heidän mielestään kuvastavat luomiskertomusta jae kerrallaan ja yhdessä valitsette, mikä kuva olisi sopivin. Valmiit diaesitykset voidaan näyttää kaikille joko iltaohjelman yhteydessä tai halutessanne heti työskentelyn jälkeen yhteisessä tilassa. Tehtävässä on hyvä mahdollisuus luovuudelle, diaesitys voi olla vaikka koirakuvista, luontokuvista tai kissakuvista jne. muodostettu!

Miten luontoa autetaan?

Maailmassa on monta erilaista järjestöä, jotka toiminnallaan edistävät luonnonsuojelua. Jokainen ryhmäläinen etsii itselleen oman järjestön, jonka toimintaan nopeasti tutustuu ja kertoo siitä muille ryhmäläisille. Isonen voi myös etsiä oman järjestönsä!



Luova toiminta

Luonnosta huolehtimisen mindmap

Tarvitsette tehtävää varten A3 kokoisen paperin ja kyniä. Luonnosta huolehtiminen on erittäin tärkeää, mutta miksi? Tehkää yhdessä ryhmänne kanssa mindmap, jossa havainnollistatte, miksi luonnosta pitäminen on tärkeää. Mitä voisi esimerkiksi seurata siitä, ettei luonnosta pidetä huolta? Entä siitä, että siitä huolehditaan? Miten molemmat näkökulmat vaikuttaisivat ihmisiin, miten muihin eläimiin? Mindmapit laitetaan esille, jotta muutkin leiriläiset pääsevät ihailemaan tuotoksianne!

Vihreä seurakunta

Tarvitsette tehtävää varten paperia ja kyniä. Monissa seurakunnissa tähdätään mahdollisimman vihreään toimintaan. Jokainen ryhmäläinen piirtää omalle paperilleen yhden tai useamman tavan, jolla voitte edistää vihreää seurakuntaa! Mitä voitte tehdä edistääksenne ympäristöystävällisyyttä (esimerkkeinä kierrättäminen, hävikkiruoka jne.)? Käykää työskentelyn aikana keskustelua näistä eri tavoista ja miksi ne ovat ympäristöystävällisiä. Isonen voi piirtää myös omat kuvansa!

Jumala loi auringon, kuun ja järvet ja puut

Tarvitsette tätä tehtävää varten paperia ja kyniä. Tehtävän voi suorittaa joko yhdessä tai yksilöllisesti. Piirtäkää Raamatun luomiskertomus sarjakuvana!



Draama

Luomiskertomus näytelmä

Tämä tehtävä suoritetaan yhdessä kaikkien ryhmien kanssa. Jakakaa jokaiselle ryhmälle omat luomiskertomuksen kohdat. Ryhmä tekee näistä jakeista näytelmän, joka esitetään muille ryhmille ja ohjaajille. Yksi isosista tai ryhmäläisistä toimii kertojana, joka lukee luomiskertomuksen Raamatusta samalla, kun ryhmät esittävät omat jakeensa. Tarkoituksena on siis luoda näytelmä koko luomiskertomuksesta. Näyttäkää hieno tuotoksenne ohjaajille! Mitä erilaisempia ryhmien omat näytelmät ovat, sitä hausempi kokonaisuus saadaan luotua :)

Luonto alias

Nyt pelataan yhdessä aliasta! Halutessanne voitte tehdä tehtävästä kisan ryhmänne kesken jakamalla leiriläiset kahteen ryhmään TAI tehdä tehtävän yhtenä kokonaisuena ryhmänä, jolloin yksi ryhmäläinen kerrallaan selittää valitsemansa sanan ja muut arvaavat.

Tarkoituksena on selittää pelkästään luontoon ja luonnonsuojeluun/vihreään seurakuntaan liittyviä sanoja. Esimerkiksi kukka, kierrätys, aurinko, hävikkiruoka, aurinkopaneeli jne. Valitsemaansa sanaa pitää selittää auki niin, ettei sano sitä oikeaa sanaa edes muilla kielillä! Asiaa pitää pelkästään kuvailla muilla keinoilla. Muut yrittävät arvata. Kun sana on arvattu, selittäjä vaihtuu!



Kehollinen toiminta

Luonnosta nauttiminen

Nykymaailmassa on helppo unohtaa luonnosta nauttimisen ilo. Käykää yhdessä ryhmänne kanssa kävelemässä läpi koko leirialue ja bongatkaa matkalla asioita, joita arvostatte tai mistä tykkäätte. Onko matkallanne hienon värisiä kukkia? Tuoksuuko ulkoilma raikkaalta? Näkyykö kävelynne aikana eläimiä? Pysähtykää ihailemaan ja arvostamaan luontoa. Jokainen ryhmäläinen etsii kävelymatkanne aikana edes yhden asian, jota luonnossa arvostaa. Keskustelkaa kävelynne aikana siitä, mitä kaikkea luonto on mahdollistanut teille. Liittykö ulkoilma esimerkiksi jonkun harrastukseen oleellisesti ja niin edelleen.



JOB

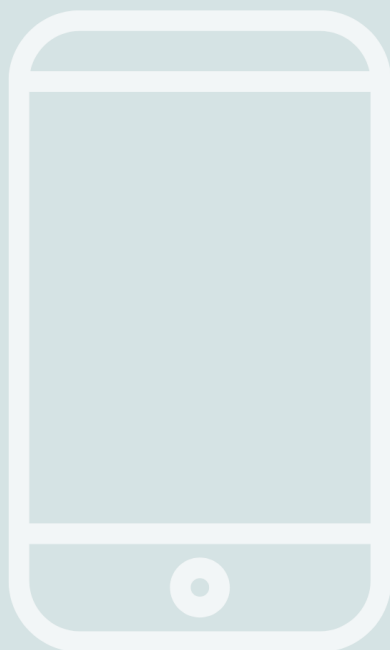
Digitöskentely

Hyvän tekeminen

Auttamisella on paljon tasoja. Etsikää yhdessä netistä jokin järjestö, joka auttaa ihmisiä hädässä. Esimerkkeinä kirkon ulkomaanapu, Punainen Risti, lastensuojelu jne. Selvittäkää, mitä kaikkea löytämäne järjestö tekee muita auttaakseen.

Tärkeä kuva

Jokaisella on varmasti puhelimen galleria täynnä kuvia henkilöistä tai asioista, jotka ovat itselleen tärkeitä. Etsi omasta puhelimestasi tällainen kuva ja vuorollaan näyttäkää ne ryhmällemme ja kertokaa, miksi olette kyseisen kuvan valinneet.



Luova toiminta

Oma lempparijuttu

Tähän tehtävään tarvitsee leirivihkot tai paperia ja kyniä.

Jokaisella on mahdollisesti jokin yksi lempiasia, jota tekee vapaa-ajallaan. Nämä vapaa-ajan harrastukset ovat ehdottoman tärkeitä selviytymiskeinoja elämän myrskyjen keskellä. Tehtävänä on kirjoittaa runo tästä omasta lemppari asiasta. Miltä se saa sinut tuntemaan, miten se auttaa, miksi se on paras asia ikinä? Kirjoittamisen jälkeen sen voi lukea muille ryhmäläisille, mutta ei ole pakko! Isonen voi kirjoittaa oman runonsa ja jakaa sen halutessaan ryhmälle :)



Draama

Ystävää auttaen

Tämä tehtävä suoritetaan yhdessä muiden ryhmien kanssa.

Jobin ystävät istuivat hänen vierellään seitsemän päivää ja seitsemän yötä. Miettikää ryhmällemme jokin auttamisen muoto, esim kuunteleminen, halaaminen, yhdessä tekeminen jne. Tämän jälkeen muodostakaa näytelmä, missä autatte surevaa valitsemallanne tavalla. Näytelmä esitetään muille ryhmille, jotka arvaavat, mistä auttamisen tavasta on mahdollisesti kysymys.

Selviytymiskeinot

Jokaisella on omat tapansa selviytyä vaikeista hetkistä. Tärkeää on löytää itselleen terveellinen keino, jolla voi käsitellä elämän eri vastoinkäymisiä. Mikä on sinun selviytymiskeinosi? Esitä se muille ryhmäläisille pantomiimina ja muut arvaavat mikä keino on kyseessä. Esittely kierroksen voi käydä useamman kerran!



Kehollinen toiminta

Painava taakka kantaa

Elämässä kohtaa paljon erilaisia vaikeuksia, joita päätyy kantamaan hartioillaan. Kaikesta huolimatta siitä pääsee eteenpäin ja taakan kantaminen helpottuu matkan varrella.

Tämän tehtävän voi suorittaa kilpailuna tai pelkästään oman ryhmän kanssa ryhmäyttävänä tehtävänä.

Yksi ryhmän jäsenistä kuvastaa elämän varrella koettuja hankaluuksia. Muiden ryhmän jäsenten on tarkoitus kulkea eteenpäin kantamalla näitä hankaluuksia niin sanotusti harteillaan. Ryhmäläiset jakaantuvat reitille matkan varrelle, horisontissa hämmöttää isonen, jonka luokse pitää päästä. Välimatkaa voi säätää sen mukaan, kuinka monta ryhmäläistä on. Ensimmäinen ryhmäläinen lähtee liikkeelle kantaen yhtä ryhmän jäsenistä. Päästessään toiselle etapille toisen leiriläisen luo, kantajia on sitten kaksi. Matka jatkuu tähän malliin, kunnes päästään isosen luoksi. Tarkoituksena on havainnollistaa, että kantaminen tulee helpommaksi matkan aikana ja varsinkin silloin, kun kaikkea ei kannata pelkästään yksin.



EPÄILEVÄ TUOMAS

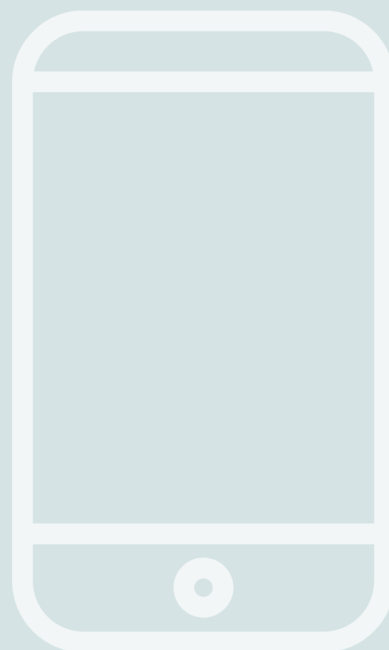
Digitäöskentely

Autuaita ovat ne, jotka uskovat, vaikka eivät näe

Jeesuksen hauta on tyhjä, mutta yhdelle opetuslapsista uskomien ilman todisteita on hiukan hankalaa. Tämän myötä Jeesus ilmestyi opetuslapsilleen. Etsikää raamatunkohta Joh. 20:26-29 ja ottakaa ryhmänne kanssa kuva, jossa esitätte tämän kohdan uudelleen! Tässä tehtävässä saa käyttää luovuutta. Ryhmäläiset itse voivat olla kuvassa tai tehdä tilanteen muoviluvahasta, piirtämällä tai vaikka kepeistä. Kunhan kuvasta saa selvää, mikä raamatunkohta on kyseessä!

Uskonhoitamisen opas

Oman uskon hoitaminen voi tuntua joskus vaikealta. Olisipa ihanaa, jos sitä varten olisi olemassa opaskirja! Kootkaa ryhmänne yhteiselle diaesitykselle (Powerpoint tai Google slides) tapoja hoitaa omaa uskoa. Tehkää opaskirjastanne visuaalisesti näyttävä ja jakakaa se muille leiriläisille hyödylliseksi opaskirjaksi!



Luova toiminta

Jeesus ilmestyi opetuslapsille -sarjakuva

Tätä tehtävää varten tarvitsette paperia ja kyniä. Olette lukeneet yhdessä raamatunkohdan Jeesuksen ilmestymisestä opetuslapsille. Piirtäkää yhdessä tai yksilöllisesti sarjakuva tästä raamatunkohdasta!

Epäilen ja ihmettelen

Tähän tehtävään tarvitsette paperin ja kynät. Epäileminen on normaali osa uskonelämää ja siitä muodostuu usein paljon ajatuksia. Kirjoittakaa yhdessä ryhmänne kanssa mindmap sanoista, joita tulee mieleen aiheesta epäileminen uskonelämässä.



Draama

Uskonelämän hoitamisen still-kuva

Tämä tehtävä suoritetaan yhdessä muiden ryhmien kanssa. Jakakaa jokaiselle ryhmälle oma tapa hoitaa omaa uskonelämää (rukoilu, Raamattu, seurakuntayhteys ja ehtoollinen. Näiden lisäksi voitte keksiä myös jonkin muun tavan.) Yhdessä ryhmän kanssa luotte tästä still-kuvan. Still-kuvassa seistään paikallaan puhumatta, ihan kuin valokuvassa! Nämä still-kuvat näytetään muille ryhmille, jotka arvaavat, mikä uskonelämän hoitamisen keino on kyseessä!

Näytelmä iltaohjelmaan

Tämä tehtävä on tarkoitus tehdä yhdessä muiden ryhmien kanssa. Jeesus on noussut kuolleista ja ilmestyy opetuslapsille. Luokaa yhdessä kaikkien ryhmien kesken näytelmä Raamatun kohdasta Joh. 20: 19-31. Luomanne näytelmä esitetään illan yhteisessä ohjelmassa!



Kehollinen toiminta

Luotatko näkemättä?

Tehtävää varten tarvitsette jonkin liinan tai vaatekappaleen, jonka saa silmien päälle niin ettei siitä näe läpi.

Tässä tehtävässä harjoitellaan ryhmähenkeä ja luottamusta. Tehtävässä on tarkoitus muiden ryhmäläisten ohjeistuksen avulla kulkea isosen luo silmät sidottuina. Isonen menee seisomaan johonkin kohtaan huonetta tai pihaa. Yksi ryhmäläisistä kulkee matkan näkemättä ja muut ohjeistavat hänelle sanallisesti, minne pitää mennä. Jokainen ryhmäläinen osallistuu yksi kerrallaan ja jokaisen kohdalla isonen vaihtaa paikkaa, jotta reittiä ei voi opetella etukäteen ulkoa. Saatteko jokaisen ryhmäläisen perille turvallisesti?

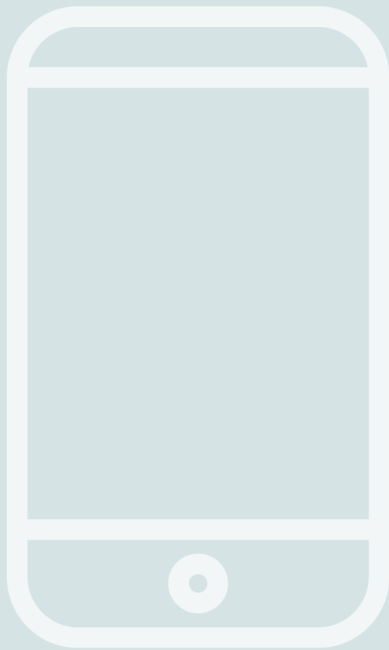


KAIN JA ABEL

Digitöskentely

Tsemppi viestit

Kateus on ihmisille tuttu tunne. Sen sijaan, että keskittyisi vain muiden ihmisten onnistumisiin, olisi hyvä keskittyä myös omiinsa. Kirjoittakaa puhelimellanne tsemppi viestejä itsellenne käyttäen esimerkiksi puhelimen muistiinpano sovellusta. Jokainen ryhmäläinen kirjoittaa vähintään kolme viestiä, joissa kehuu itseään omista saavutuksistaan ja kannustaa itseään, miten parhaaksi näkee. Tsemppi viestit voi joko kertoa muulle ryhmälle tai olla kertomatta.



Luova toiminta

Missä tunne tuntuu?

Tehtävää varten tarvitsette A3 kokoisen paperin ja kyniä.

Kateus ja muutkin tunteet tuntuvat ihmisillä eri paikoissa. Havainnollistakaa tätä piirtämällä paperille ihminen ja sitten värittämällä ne kohdat, missä itsellänne tunne tuntuu. Käsitelkää tunteita kateus, viha, mustasukkaisuus ja surullisuus

Mustasukkainen tilanne

Tehtävää varten tarvitsette paperia ja kyniä.

Kain ja Abel olivat kinkkisessä tilanteessa, missä mustasukkaisuus otti vallan. Tehtävänä on piirtää paperille kuva samanlaisesta tilanteesta, mutta nykymaailmaan sijoitettuna. Mikä tilanne kuvastaisi Kain ja Abelin kokemuksia 2000 - luvulla?



Draama

Näin vai noin?

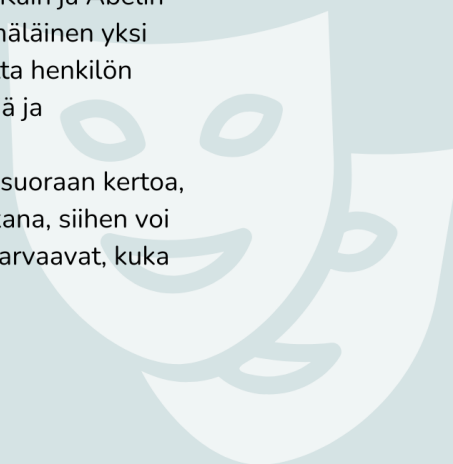
Tämän tehtävä suoritetaan yhdessä muiden ryhmien kanssa.

Tilanteisiin voi suhtautua monin eri tavoin ja olet itse vastuussa siitä, miten reagoit ympärilläsi tapahtuviin asioihin. Keksikää jokin esimerkki tilanne, jossa on mahdollista reagoida mustasukkaisesti ja keksikää sille sen lisäksi toisenlainen, positiivisempi tapa reagoida. Tilanteet näytetään muille ryhmille, jotka äänestävät kumpi reagoinneista oli heidän mielestään terveellisempi. Tehtävässä tähdätään sellaisiin tilanteisiin, joissa positiivisempi keino olisi parempi.

Esimerkki: Elli Esimerkki sai kokeesta 9+ arvosanan, mutta Matti Mallikas sai arvosanaksi 10. Ensimmäinen reaktio voi olla mustasukkaisuus ja epäily huijaamisesta. Eihän Matti voi millään olla parempi. Toinen reaktio on sellainen, jossa Elli ymmärtää, että ei ehkä opiskellut parhaansa mukaan koetta varten ja saatu arvosana on oikeasti todella hyvä. Elli kuitenkin haluaa itselleen paremman arvosanan, joten päättää itse opiskella enemmän seuraavaa koetta varten.

Arvaa kuka

Jokaiselle ryhmäläiselle jaetaan yksi henkilö Kain ja Abelin kertomuksesta. Tämän jälkeen jokainen ryhmäläinen yksi kerrallaan esittelee muille kuka on, kertomatta henkilön nimeä. Selittämiseen saa käyttää pantomiimiä ja vertauskuvia, sekä kuvailla miltä henkilöstä raamatunkohdassa tuntui. Ei kuitenkaan saa suoraan kertoa, mitä kyseinen henkilö tekee kertomuksen aikana, siihen voi vain viitata pantomiimillä. Muut ryhmäläiset arvaavat, kuka on kyseessä.



Kehollinen toiminta

Yhdessä onnistumme!

Tehtävää varten tarvitsette pallon ja ämpärin.

Yhteistyöllä selviää monestakin tilanteesta paljon paremmin kuin yksin! Jaa ryhmäsi pareiksi tai kolmen hengen ryhmiksi ja anna heille pallo. Pallo on tarkoitus saada ämpäriin ILMAN että siihen koskee käsillä. Palloa ei saa myöskään vierittää maata pitkin. Jos pallo putoaa, matkaa saa jatkaa vasta sitten, kun pallo on haettu takaisin siihen paikkaan, missä se putosi. Tehtävässä saa käyttää apuvälineitä, kuten keppejä, mutta ryhmän pitää keksiä se itse.



JEESUS

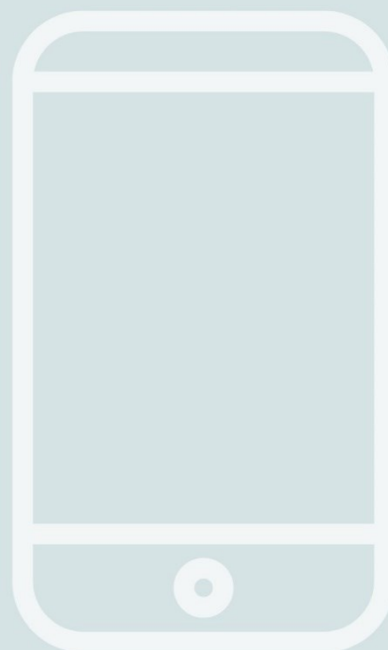
Digitöskentely

Jeesuksen opit

Luokaa ryhmänne kanssa diaesitys (Powerpoint tai Google Slides) Jeesuksen opeista, jotka ovat jääneet ryhmäläisille parhaiten mieleen leirin aikana. Hakekaa opetus Raamatusta ja kirjoittakaa se diaan. Muotoilkaa diasta visuaalisesti näyttävä. Kun diat ovat valmiita, valitkaa niistä yksi, joka on ryhmänne mielestä parhain. Ohjaajan luvalla voitte jakaa diasta otetun kuvan esimerkiksi seurakunnan Instagramissa!

Minkä vuoksi rukoilet?

Jokaisella on omat henkilökohtaiset asiat, joiden puolesta rukoilisi. Tässä tehtävässä jokainen ryhmäläinen etsii puhelimensa kuvagalleriasta kuvan, jossa on jokin asia, henkilö tai vaikka harrastus, jonka puolesta rukoilisi. Kuvan ei tarvitse olla liian henkilökohtainen, jos sen kokee epämukavana. Lopuksi kuvat näytetään muille ryhmäläisille ja jaetaan lyhyesti, miksi rukoilisi tämän asian puolesta.



Luova toiminta

Jeesuksen omakuva

Tehtävää varten tarvitsette paperia tai leirivihkot ja kyniä.

Millaiseksi sinä kuvittelet Jeesuksen? Jokainen ryhmäläinen piirtää omaan vihkoonsa tai paperille kuvan Jeesuksesta ja kirjoittaa hänen ympärilleen persoonallisuuspiirteitä, joita ajattelee Jeesuksella olevan.

Rukous

Tätä tehtävää varten tarvitsette paperia tai leirivihkon ja kynät.

Rukoilla voi monella eri tavalla. Kuuntelemalla musiikkia, lukemalla Raamattua tai vaikka kirjoittamalla runon!

Tehtävänä on kirjoittaa rukous runo. Aiheena voi olla vaikka kiitollisuus, rukous rippikoululeirin puolesta, pyyntö Jumalalle jne.

Jeesukseen tutustuminen

Tätä tehtävää varten tarvitsette paperia tai leirivihkon ja kynät.

Jeesuksen voi oppia tuntemaan rukouksen tai vaikka Raamatun lukemisen kautta.

Piirtäkää paperille kuvan siitä, miten olette tutustuneet Jeesuksen leirin aikana. Esimerkiksi raamisten aikana, katsomalla The Bible -sarjaa tai oppituntien avulla jne.



Draama

Paras hetki

Leirin aikana on ehtinyt tapahtua kaikenlaista. Mikä on ryhmänne mielestä paras hetki, mitä leirillä on ollut? Jos ette pysty valitsemaan vain yhtä, valitkaa useampi. Ryhmäläiset eivät kerro isoselle, mitä hetkiä ovat valinneet. Valmistelkaa valitsemastanne tilanteesta näytelmä ja esittäkää se tai ne isoselle! Isonen yrittää arvata, mikä tilanne on kyseessä. Miksi tämä oli teidän mielestänne paras hetki?

Mitä tulee mieleen?

Sanasta sanaan, mitä tulee mieleen ja sillä jatketaan.

Tässä tehtävässä on tarkoitus sanoa jokin sana tai asia, mikä liittyy vahvasti Jeesukseen tai Raamattuun. Ryhmässä jokainen kerrallaan kertoo yhden sanan. Kierros keskeytyy, kun jollakulla kestää liian kauan keksiä uusi sana ja tämä henkilö putoaa pelistä. Samaa sanaa ei saa käyttää useammin kuin kerran. Lopussa kaksi ihmistä kisaa keskenään ja voittaja saa hyvän mielen siitä, että keksi kaikista eniten sanoja!

Esimerkki: Luomiskertomus -> Jumala -> Taivas -> Jeesus -> Uusi Testamentti -> Johanneksen evankeliumi -> Maria -> Betlehem ->



Kehollinen toiminta

Kaikki alkaa Jeesuksesta

Jeesus valitsi itselleen opetuslapset, jotka puolestaan jakoivat Jeesuksen oppeja muille ihmisille.

Tämä tehtävä tehdään yhdessä kaikkien ryhmien kanssa.

Pelataan yhdessä hippaa (kuka pelkää mustekalaa -leikin tyyliin). Valitaan yksi henkilö, joka aloittaa hipan. Hippa seisoo huoneen tai ulkona olevan rajatun tilan keskellä. Ensimmäinen hippa on Jeesus, joka ottaa kiinni opetuslapsia. Kiinni saadut jäävät paikoilleen ja jatkavat Jeesuksen oppien levittämistä! Leikki loppuu, kun kaikki on saatu kiinni.

